

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจใน
จังหวัดเชียงราย

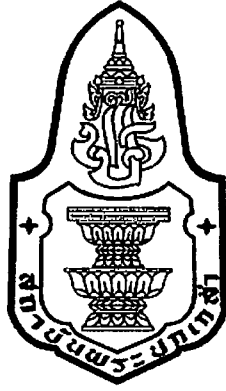
โดย

เรือเอกเภสัชกรชิตชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร

รายงานวิชาการส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง
การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6
สถาบันพระปกเกล้า

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย

โดย

เรือเอกเภสัชกรชิตชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร

รายงานวิชาการส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง

การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6

สถาบันพระปกเกล้า

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัด
เชียงราย

โดย เรือเอกเกสัชกรชิตชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร เลขประจำตัว 3016

เป็นส่วนเพิ่มเติมจากรายงานวิชาการกลุ่ม เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ศาสตราจารย์ ประยูร จินดาประดิษฐ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์)

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้รายงานเอกสารวิชาการส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.เทียนฉาย กีระนันทน์)

ประธานคณะกรรมการ

หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย
ผู้ศึกษา เรือเอก เกสัชกร ชิดชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร
หลักสูตร การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาท หน้าที่ และความสำคัญ
ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย วิธีการเก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาพบว่า

1. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น
2. การท่องเที่ยวทำให้องค์กรเอกชน บริษัท ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าประเภทหัตถกรรมเพิ่มขึ้น เช่น การทอผ้า
4. การท่องเที่ยวทำให้ต้องการแรงงานที่มีความรู้ และมีฝีมือเพิ่ม มากขึ้น
5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขันและขัดแย้งในกลุ่มผู้ประกอบการประเภทเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิชาการบุคคล เรื่อง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัด เชียงราย ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องด้วยได้รับการสนับสนุนและอนุเคราะห์จากบุคคลและ หน่วยงานหลาย ๆ ฝ่าย

ผู้ศึกษารัฐศึกษาซึ่งและขอขอบพระคุณบุคลากรทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ในการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีของ ศาสตราจารย์ ประยูร จินดาประดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ และแก้ไขข้อบก พร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการศึกษา ผู้ศึกษารัฐศึกษาซึ่งในความมีเมตตาของอาจารย์ทุกท่านเป็น อย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ในครั้งนี้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้ คงจะมีคุณค่าและเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

เรือเอกเภสัชกร ชิตชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	3
1.3 แนวทางในการศึกษา	3
1.4 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย	5
2.1 กรอบการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัด	6
2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและขีดสมรรถนะ (โอกาส-อุปสรรค-จุดแข็ง-จุดอ่อน)	13
บทที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย	15
บทที่ 4 องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	39
4.1 ความเข้าใจในความหมาย “การท่องเที่ยว” หรือ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว”	39
4.2 โครงสร้างขององค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว	41
บทที่ 5 การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	50
5.1 ความหมายของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	50
5.2 ความสำคัญของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	50
5.3 นโยบายและแผนการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	53
5.4 แนวโน้มเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวในอนาคต	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 6 วิเคราะห์ผลกระทบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	61
6.1 ผลกระทบต่อการพัฒนาภาคต่างๆ	61
6.2 แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย ปี 2551	63
บทที่ 7 สรุปและข้อเสนอแนะ	66
7.1 บทสรุป	66
7.2 ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ โดยมีธุรกิจหลัก ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการเดินทางระหว่างประเทศ ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจรอง ได้แก่ ธุรกิจการจำหน่ายของที่ระลึก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจการเดินทางในประเทศ เป็นต้น รวมทั้งยังเป็นธุรกิจที่กระตุ้นอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมก่อสร้างและพัฒนาที่ดิน และยังส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในระดับรากหญ้า ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลหลายประเทศให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว โดยได้กำหนดให้การท่องเที่ยวมีความสำคัญในลำดับต้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมทั้งเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงาน กระจายรายได้ และหารายได้จากเงินตราต่างประเทศ โดยได้ระบุนวัตกรรมประสงค์และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กล่าวคือ “พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการจ้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนการส่งเสริมไทยเที่ยวไทย และการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน” พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality Tourism Destination) ภายในปี 2551

จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 785 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 11,678.369 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,298,981 ไร่ เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยจากสถิติ

นักท่องเที่ยวของปี 2548 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 853,959 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 74,706 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 911,665 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 261,898 คน (ศูนย์บริหารจัดการท่องเที่ยว, 2550) ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีศักยภาพและความพร้อมสูงทั้งในเชิงตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมขนส่ง ทรัพยากรท่องเที่ยว และระดับความเจริญเป็นตัวเมืองที่หมายถึง การมีสาธารณูปโภคในระดับมาตรฐานของประเทศ โดยตำแหน่งที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและภูมิศาสตร์การเมือง เชียงรายเป็นจังหวัดหน้าด่านที่มีเขตติดต่อกับพม่า ลาว และจีน ได้ เป็นประตูสู่ลุ่มแม่น้ำโขง สามารถเป็นจุดพักแรมระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่จะเดินทางต่อไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นจุดพักแรมจุดแรกของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ก่อนที่จะเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมแหล่งอื่น ๆ ในประเทศไทย ทรัพยากรท่องเที่ยวมีทั้งแหล่งธรรมชาติที่มีชื่อเสียง โบราณสถาน กลุ่มชนเผ่า และอากาศที่เย็นสบายกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ ตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับชายแดน ขาดเสียด และเรื่องตื่นเต้นผจญภัยก็เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญประการหนึ่ง

สำหรับภาวะเศรษฐกิจการเงินภายในจังหวัดเชียงรายนั้น พบว่า ในปี 2549 ที่ผ่านมามียอดเงินฝากที่หมุนเวียนอยู่ในระบบประมาณ 30,000 ล้านบาท และในปี 2550 นี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 32,000 ล้านบาท ส่วนเงินกู้ปลายปี 2549 มีจำนวน 20,990 ล้านบาท และในปี 2550 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 22,281 ล้านบาท มีอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 7-8% ถือว่ามีเพิ่มขึ้นมากเป็นอันดับสองของภาคเหนือ รองจากจังหวัดเชียงใหม่ สาเหตุที่มีปริมาณเงินฝากและเงินกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวของการก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะการก่อสร้างโรงแรม รวมทั้งจังหวัดเชียงรายมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวมากขึ้น ไม่ว่าภาวะเศรษฐกิจจะเป็นเช่นใดก็ตาม นอกจากนี้เมื่อถนนอาร์สามเอเชื่อมจีนตอนใต้-สปป.ลาว-อ.เชียงของ แล้วเสร็จในเร็วๆ นี้ ธุรกิจด้านโลจิสติกส์ การค้าชายแดนและการท่องเที่ยวก็จะเติบโตมากขึ้นในอนาคต ในส่วนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายในปี 2550 ยังมีโอกาสเติบโตคาดว่าน่าจะเติบโตได้ประมาณ 8-10% ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของการท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวภาคเหนือได้รับจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ ทำให้นักท่องเที่ยวหันมาเที่ยวภาคเหนือมากขึ้น และเศรษฐกิจเชียงรายที่เติบโตสืบเนื่องมาจากการค้าขายกับประเทศจีนที่เดินทางมาทางเรืออาศัยลุ่มน้ำโขง แต่เดิมการเดินทางค้าขายทางเรือค้าขายได้ไม่เกิน 4 เดือน เพราะน้ำจะแห้งเรือไม่สามารถขนสินค้ามาได้ แต่หลังจากมีการสร้างเขื่อน ทำให้การค้าขายกับจีนสามารถทำได้ตลอดทั้งปี และจังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบ long stay ทำให้ได้ลูกค้าซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น (<http://www.manager.co.th/SMEs/ViewNews.aspx>. 2550)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อทำให้ทราบถึงสถานการณ์

แนวโน้มและผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาถึงบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย

1.3 แนวทางในการศึกษา

ประเด็นการศึกษา

1. สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย
2. บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย
3. แนวโน้มของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย
4. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

สมมุติฐานการศึกษา

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายเป็นผลมาจากการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

1.4 แนวคิด / ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้จะทำการรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ จากเอกสารและบุคคลต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว การตลาดทางการท่องเที่ยว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยและของจังหวัดเชียงราย
2. ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสอบถามด้วยแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์บุคคลในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการชั้นสูง ผู้บริหารในท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนท้องถิ่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว รวมทั้งสำรวจภาคสนามในพื้นที่ตัวอย่าง

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเน้นทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีส่วนในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย โดยมุ่งประเด็นด้านการพัฒนาการตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย
ระยะเวลาที่จะทำการศึกษา 5 เดือน (พฤศจิกายน 2550 – มีนาคม 2551)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย

1.5.2 สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน

บทที่ 2

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศสหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่รวม 7.29 ล้านไร่ มีประชากร 1.21 ล้านคน ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประเพณีและวัฒนธรรม มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีฐานเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยมีมูลค่าการผลิตรวม 35,190 ล้านบาท ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 31,448 บาทต่อคนต่อปี เป็นลำดับที่ 14 ของภาคเหนือ และลำดับที่ 56 ของประเทศ รายได้หลักของจังหวัด คือ ภาคการเกษตร ร้อยละ 23.74 รองลงมาคือ การค้าปลีกค้าส่ง ร้อยละ 23.30 และการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 6.63 ตามลำดับ เป็นพื้นที่การพัฒนาตามแนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) เชื่อมโยงถึงจีนตอนใต้ ภายใต้โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ GMS และโครงการความร่วมมือ ACMECS และเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการพัฒนาของจังหวัดจึงมีจุดเน้น ดังนี้

1. ประตุการค้าการลงทุน เชื่อมโยงกับต่างประเทศ
 2. เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรอุตสาหกรรม
 3. ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม
 4. หักดอุตสาหกรรม และ OTOP
 5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม
 6. คุณภาพทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และทุนทางสังคม
 7. ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี
- โดยกำหนด วิสัยทัศน์จังหวัด ดังนี้

“เชียงรายประตูทองของวัฒนธรรมล้านนาและการค้าสู่สากล”

“Chiangrai : Global Golden Gateway of

Lanna Culture and International Trade”

2.1 กรอบการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัด

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ที่จะให้จังหวัดพัฒนาไปสู่

2.1.1. การขจัดความยากจน โดยการสร้างระบบการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาสังคม และความยากจนเชิงบูรณาการในพื้นที่จังหวัดเชียงรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนยากจนให้ประชาชนยากจนได้รับการพัฒนา ศักยภาพที่ดีขึ้น และได้รับโอกาสในการเข้าสู่ทุนและที่ทำกิน

2.1.2. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต ดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนาและความเข้มแข็งให้กับกระบวนการประชาสังคม โดยพัฒนาคนให้มีความรู้ สามารถปรับตัว คิดเป็นทำเป็น มีคุณภาพชีวิตที่ดี สืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และสังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.1.3. สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับฐานเศรษฐกิจเดิมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเป็นสินค้าส่งออกเพื่อเพิ่มรายได้ให้จังหวัด

2.1.4. ดำรงความเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยพัฒนาระบบการป้องกันและรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในเมืองและชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.5. พัฒนาให้เป็นประตูการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับต่างประเทศ โดยเร่งดำเนินการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนเชียงราย ส่งเสริมการค้าการลงทุน การตลาดกับต่างประเทศ เพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนของภาคเหนือและของประเทศ

2.1.6. การส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยพัฒนาระบบการบริหารงานภาครัฐให้ใสสะอาด โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพิ่มประสิทธิภาพ ชิดสมรรถนะ ความทันสมัยให้กับบุคลากรภาครัฐ เพื่อยกระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

2.1.7. การรักษาความมั่นคงของรัฐ โดยรักษาความมั่นคงชายแดนให้ปลอดภัยจากการคุกคามทุกด้าน พัฒนาระบบเครือข่าย ข่าวกอง ระบบเตือนภัย และบริหาร ภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถป้องกันการลักลอบเข้าเมือง และบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถกำหนดสถานะบุคคลอย่างชัดเจน ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลในทางปฏิบัติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การขจัดความยากจน

1. กลยุทธ์หลัก

1.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ

1.2 บูรณาการการบริหารจัดการข้อมูล งบประมาณ และการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนทั้งระบบตั้งแต่บุคคล ชุมชน อำเภอ และจังหวัด

2. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2.1 ส่งเสริมและพัฒนากองทุนหมู่บ้าน/แหล่งทุนในหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ใช้ขบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความยากจนและระดมทรัพยากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของชุมชน

2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนชุมชนในทุกตำบลของจังหวัดเชียงราย

2.4 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพ ศักยภาพ องค์กรชุมชน และชุมชนให้เข้มแข็ง

2.5 เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถหมู่บ้าน/ชุมชนตามโครงการ SML ให้แก้ไขปัญหาท้องถิ่นด้วยตนเอง

3. พัฒนาศักยภาพการผลิตและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ

3.1 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ สร้างนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมอาชีพงานหัตถกรรมอุตสาหกรรม และ OTOP ไปสู่วิสาหกิจชุมชน (SME)

3.2 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรในระดับชุมชนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตร

3.3 เร่งรัดกระจายกรรมสิทธิ์ที่ดิน การจัดที่ทำกิน และที่อยู่อาศัย

3.4 เร่งรัดการแก้ไขหนี้สินของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม ทั้งนี้หนี้ที่เกิดจาก โครงการของรัฐและหนี้สินนอกระบบ

3.5 จัดการรวนแก้งานที่ให้บริการและคำแนะนำเพื่อสร้าง โอกาสและทางเลือกในทางประกอบอาชีพและเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ

3.6 ขยายโอกาสการเข้าสู่ทุน พร้อมทั้งเสริมสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการดำเนินงานให้คนจนมีแหล่งเงินทุนในการผลิตและมีความมั่นคงในอาชีพ

3.7 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.8 สร้างระบบคุ้มครองทางสังคมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศูนย์บริการสุขภาพคุณภาพชีวิต ดำรงฐานวัฒนธรรม
ด้านนาและความเข้มแข็งให้กับกระบวนการประชาสังคม**

1. พัฒนาศูนย์บริการสุขภาพรองรับเศรษฐกิจฐานความรู้
 - 1.1 สร้างคนให้มีความรู้ ปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่
 - 1.2 ต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างสังคมที่สงบสุข
 - 2.1 เสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพ
 - 2.2 ฟื้นฟูคุณธรรม จริยธรรม และคุณค่าของสถาบันครอบครัว
 - 2.3 พัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาสังคม
 - 2.4 เสริมสร้างความมั่นคงและเครือข่ายการเฝ้าระวังของชุมชนบริเวณชายแดน
3. ดำรงฐานวัฒนธรรมและเสริมสร้างทุนทางสังคม
 - 3.1 ส่งเสริม สืบค้นภูมิปัญญา/เอกลักษณ์ท้องถิ่น
 - 3.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ และฟื้นฟูจิตวิญญาณวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 3.3 นำทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างให้เกิดคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ
4. สังคมมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และปลอดภัยจากยาเสพติด
 - 4.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
 - 4.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม

และยาเสพติด

4.3 ขยายขอบเขตเป้าหมายของงานป้องกันปราบปราม ในด้านการรักษาความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติด

**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับฐานเศรษฐกิจเดิมอย่างยั่งยืน**

1. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรอุตสาหกรรม โดยการเกษตร
ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ เน้นการผลิตเพื่อเป็นสินค้าส่งออก ตอบสนองตลาดอาหารสุขภาพ
สำหรับเกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปด้านพืช อาทิเช่น ชา ยางพารา
ข้าวหอมมะลิ ด้านปศุสัตว์ เช่น โคนม โคนเนื้อ ไก่ สุกร และด้านประมง เช่น กุ้งก้ามกราม ปลานิล
ปลาชุก ทั้งนี้ ดำเนินการส่งเสริม โดย

- 1.1 สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการผลิต ในเรื่องน้ำ ดิน และพันธุ์
- 1.2 สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่เกษตรกร ในเรื่องการพัฒนาเกษตรแนวใหม่ ที่เน้น
เรื่อง Good Agricultural Practice (GAP) และผลลัพธ์ที่จะ ได้จากการผลิตเกษตรปลอดภัย เกษตร
อินทรีย์ และเกษตรอุตสาหกรรม รวมทั้งแนวโน้มความต้องการของตลาด
- 1.3 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ในเรื่องกระบวนการพัฒนาเกษตรปลอดภัย เกษตร

อินทรี และเกษตรอุตสาหกรรม

1.4 สร้างระบบการตรวจสอบคุณภาพและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

2. พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูป

เกษตร

2.1 สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการ

2.2 พัฒนาเทคโนโลยี รูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมและพัฒนาหัตถอุตสาหกรรมที่มีเอกลักษณ์ล้ำน่านำให้มีความโดดเด่นเป็นที่

ยอมรับในตลาดโลก โดย

3.1 พัฒนากิจกรรมต้นน้ำ แหล่งผลิตวัตถุดิบ โดยเฉพาะพืชวัตถุดิบ

3.2 พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทั้งด้านความสวยงาม มีคุณภาพและประ โยชน์ใช้

สอย ตรงความต้องการของตลาด

3.3 พัฒนาคความเข้มแข็งของผู้ประกอบการที่มีศักยภาพไปสู่ผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของตราสินค้า

3.4 สร้างกระแสแนวโน้มตลาดในรูปแบบ Lanna Trend

4. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และเชิงสุขภาพ

โดย

4.1 ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และเชื่อมโยงกิจกรรมต่อเนื่อง

ภายในกลุ่มจังหวัด ในลักษณะ OTOP Tourism Village

4.2 พัฒนามาตรฐานบริการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระดับสากล

4.3 เตรียมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองเก่าเชียงใหม่สู่การเป็นมรดกโลก

4.4 พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ในลักษณะกลุ่ม Long Stay

กลุ่ม Ecotourism กลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ กลุ่มท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพฯ ที่เป็นศักยภาพ

ของ ชุมชน / กลุ่ม MICE

4.5 การพัฒนาความเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำ

โขง ตอนบน (GMS)

4.6 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวตลอดปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ดำรงความเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

และจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

1. การสร้างสมดุลของการใช้ประ โยชน์และการอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1 จัดทำแนวเขตป่าอนุรักษ์ที่ชัดเจนและป้องกันรักษาป่าเชิงรุก

1.2 เพิ่มความสมบูรณ์และฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติรวมทั้งการป้องกันไฟป่า

1.3 สำรวจเอกสารสิทธิการครอบครองการใช้ประ โยชน์ที่ดินและให้สิทธิทำกิน

แก่ราษฎรที่อยู่อาศัย ฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม

2. การคุ้มครองและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม จัดทำฐานข้อมูลและการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศและระดับชุมชน รวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำ

3. การฟื้นฟูทรัพยากรดินและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

3.1 ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยการใช้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

3.2 ส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์

4. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

4.1 จัดทำระบบบริหารจัดการลุ่มน้ำแบบบูรณาการและสร้างความเป็นเอกภาพในกลไก การบริหารจัดการน้ำให้เกิดประสิทธิผลเพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งป้องกันอุทกภัยและรักษา คุณภาพน้ำ

4.2 จัดทำฝายแม้ว (Check Dam) เพื่อชะลอน้ำ เสริมความชุ่มชื้น เพื่อความสมบูรณ์ของ ป่าและดักตะกอน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

5. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างองค์ความรู้และศักยภาพการบริหารจัดการให้กับชุมชนและบุคลากรของ รัฐในท้องถิ่น

6. การควบคุมมลพิษจากขยะ น้ำเสีย ฝุ่นละออง ก๊าซ กลิ่นและเสียง

6.1 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มธุรกิจชุมชนและเอกชนในการจัดการและเพิ่มมูลค่าขยะ อย่างครบวงจร เพื่อนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด

6.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการบำรุงรักษาเครื่องยนต์และการใช้เชื้อเพลิงสะอาดและ การใช้รถยนต์ใหม่ที่มีมลพิษต่ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาให้เป็นประตูการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

1. กลยุทธ์หลัก

1.1 เร่งดำเนินการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย

1.2 เร่งการประกาศใช้เร็วผังเมืองเฉพาะ โดยเร็ว

1.3 จัดระบบโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างเขตเศรษฐกิจชายแดนกับพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดเชียงราย

1.4 เร่งให้มีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจำนวน 3 แห่ง

2. ส่งเสริมการค้า การลงทุน การตลาด กับต่างประเทศ

2.1 จัดตั้งหน่วยงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านวิเทศสัมพันธ์

2.2 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน

2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการค้า การลงทุน การตลาดกับต่างประเทศ

3. พัฒนาศักยภาพด้านแรงงานและผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างขีดสมรรถนะความสามารถในการแข่งขัน

3.1 พัฒนาศักยภาพด้านพาณิชย์

3.2 พัฒนาศักยภาพด้านแรงงาน

3.3 พัฒนาผู้ประกอบการและภาครัฐ

4. จัดระบบการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงเพื่อเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ (Logistic) กับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ

4.1 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางบก

4.2 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางน้ำ

4.3 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งระบบราง

4.4 พัฒนาระบบการคมนาคมทางอากาศยานระหว่างประเทศเพื่อนบ้านให้เป็น

Twin Hub

4.5 พัฒนาเครือข่ายวงจรรวดเร็วสูงด้านการสื่อสาร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1. พัฒนาระบบการบริการประชาชนเพื่อยกระดับความพึงพอใจ

1.1 จัดระบบการบริการให้ตรงกับความต้องการของประชาชน (การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม One-stop Service หรือกระจายสถานที่ให้บริการสู่ชุมชน)

1.2 ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการให้บริการผ่านระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความใสสะอาด โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.1 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐ

2.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

2.3 จัดให้มีระบบรับฟังข้อร้องเรียนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

3. เพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรและระบบการบริหารงานภาครัฐ

3.1 ปรับปรุงกระบวนการงานให้มีประสิทธิภาพโดยการนำเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ยกระดับการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้

3.2 เน้นการกระจายภารกิจและอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับปฏิบัติการ

3.3 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
 อย่างเป็นระบบ (Competency-based Management)

3.4 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้ครบถ้วน และทันสมัย
 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

1. พัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงชายแดน

1.1 มีการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบป้องกันประเทศ
 โดยผนึกกำลังทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

1.2 จัดระเบียบหมู่บ้านตามแนวชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์
 และปัญหาตามแนวชายแดน

2. พัฒนาระบบเครือข่ายข่าวกรอง ระบบเตือนภัย และบริหารภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพ

2.1 พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพงานข่าวกรองของภาครัฐเชิงบูรณาการ
 และให้ความสำคัญกับการพัฒนาการข่าวภาคประชาชน

2.2 จัดตั้งศูนย์เตือนภัยพิบัติจังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับศูนย์เตือนภัย
 แห่งชาติภายในปี 2548

2.3 จัดตั้งศูนย์บริหารวิกฤติการณ์จังหวัดเชียงรายที่สามารถเชื่อมโยงกับศูนย์บริหาร
 วิกฤติการณ์ที่เป็นภัยพิบัติขนาดใหญ่ให้แล้วเสร็จในปี 2551

3. เพิ่มประสิทธิภาพการกำหนดสถานะบุคคล และจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อป้องกันการ
 การลักลอบเข้าเมืองและบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ

3.1 แก้ไขปัญหาความมั่นคง ผู้ลักลอบเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย
 โดยพัฒนาระบบการตรวจคนเข้าเมือง การสกัดกั้นการเข้ามาใหม่ ปราบปรามกระบวนการนำเข้า
 และจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย

3.2 แก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ยังไม่มีสถานภาพที่ชัดเจนให้สมดุล
 ระหว่างสิทธิพื้นฐานกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

3.3 การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้เป็นไปตามข้อตกลงกับประเทศ
 ต้นทาง

3.4 ดำเนินการข้อมูลบุคคลตกหล่นเพื่อป้องกันการเข้ามาใหม่ โดยการรับรองโดยชุมชน

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและขีดสมรรถนะ (โอกาส-อุปสรรค-จุดแข็ง-จุดอ่อน) จังหวัด เชียงราย

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่าเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เหมาะแก่การเป็นจุดศูนย์กลางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (GMS) (สปป.ลาว, สหภาพพม่า, จีนตอนใต้) 2. พื้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งอาหารและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ผัก ผลไม้ (ชา ถิ่นจี่ ลำไย สับปะรด) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฝ้าย มันสำปะหลัง 3. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีชื่อเสียง 4. มีทรัพยากรธรรมชาติดี และอากาศดี 5. มีเอกลักษณ์ล้านนาด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ศิลปกรรม และโบราณสถาน 6. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น มีศิลป์ / สล่า ที่มีชื่อเสียง 7. มีประชาชน/ชุมชน เข้มแข็ง และมีสุขภาพดี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนมีฐานะยากจน (ในปี พ.ศ. 2547 จำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ความยากจนรวม 50,289 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26 จากครัวเรือนทั้งหมด 190,515 ครัวเรือน) 2. ปัญหาทางสังคม ได้แก่ ยาเสพติด โรคเอดส์ แรงงานต่างด้าว และความมั่นคงตามแนวชายแดน 3. แรงงานไม่มีคุณภาพ ว่างงานขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง 4. การจัดการด้านการตลาด การผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตรยังไม่มีคุณภาพ 5. โครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะถนนและสะพานตามเส้นทางหลักที่เชื่อมกับลาว พม่า และจีนตอนใต้ ยังไม่สะดวกในการขนส่งสินค้า

โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความตกลงว่าด้วยเดินเรื่องพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขงระหว่าง ไทย-จีน-พม่า-ลาว 2. นโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ได้แก่ พัฒนาการเกษตรเพื่อการส่งออก (ครัวของโลก) สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เขตเศรษฐกิจชายแดน ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs การกระจายอำนาจในท้องถิ่น การปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล การเปิด FTA กับต่างประเทศ เอื้ออำนวยในการพัฒนาจังหวัดเชียงราย 3. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น 4. ความร่วมมือนโยบายการค้าและการลงทุนของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน GMS , BIMS มีการประสานความร่วมมือชัดเจน และเป็นรูปธรรมขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎระเบียบ มาตรการแลกเปลี่ยน และการเคลื่อนย้ายสินค้าของประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ตอนบนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน 2. นักลงทุน นักท่องเที่ยว ของประเทศ GMS โดยเฉพาะจากประเทศจีนเดินทางเข้าออกประเทศไทย (ทางจังหวัดเชียงราย) ต้องขออนุญาต Visa จากรัฐบาลกลางจีน เป็นอุปสรรคด้านการค้าการลงทุนเดินทางเข้าประเทศไทยโดยไม่ถูกกฎหมาย 3. ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน นโยบายและสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้าน ไม่แน่นอนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

บทที่ 3

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

เชียงราย เป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 829 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 11,678 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีที่ราบอันอุดมสมบูรณ์ ริมฝั่งแม่น้ำหลายสาย แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอเชียงของ อำเภอพาน อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอป่าแดด อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอเวียงแก่น อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอขุนตาล อำเภอแม่ลาว กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และกิ่งอำเภอดอยหลวง

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	สหภาพพม่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงใหม่

การเดินทาง

1. รถยนต์ สามารถเดินทางเป็นวงรอบได้โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 11 จากอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผ่านตากฟ้า-วังทอง-พิษณุโลก-อุตรดิตถ์-เด่นชัย-แพร่-ร้องกวาง แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 103 ไปอำเภอกวางแวกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านพะเยาไปจังหวัดเชียงราย ระยะทาง 785 กิโลเมตร หากกลับใช้เส้นทางเชียงราย-เชียงใหม่ ผ่านอำเภอแม่สรวย-เวียงป่าเป้า-แม่กระจาน-ดอยสะเก็ด ทิวทัศน์สองข้างทางเป็นป่าเขาสวยงาม เมื่อเดินทางมาถึงเชียงใหม่แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 11 ผ่านลำพูน ลำปาง บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 1 เพื่อเดินทางกลับกรุงเทพฯ ได้

2. รถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศ บริษัท ขนส่งจำกัด โทร. 0-2936-3670 และบริษัทเอกชน ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 ไปเชียงรายทุกวัน ได้แก่ สมบัติทัวร์ โทร. 0 2936 2495-9, 0 5371 4971, 0 5371 5884 สยามเฟิร์ททัวร์ โทร. 0 2954 3601-7, 0 5371 9064, 0 5371 4386 โชครุ่งทิวทัวร์ 0 2936 4275-6, 0 5371 4045 บริษัท ขนส่งเชียงราย โทร. 0 5371 1369, 0 5375 4097 สอบถามรายละเอียดที่สถานีขนส่งสายเหนือ โทร. 0 2936 2852-66 www.transport.co.th สถานีขนส่งจังหวัดเชียงราย 0 5371 1224

3. รถไฟ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ มีรถไฟไปลงที่จังหวัดลำปางหรือเชียงใหม่ แล้วเดินทางต่อโดยรถยนต์ไปจังหวัดเชียงราย สอบถามรายละเอียดได้ที่หน่วยบริการเดินทางสถานีรถไฟกรุงเทพ โทร. 0 2220 4334, 0 2220 4444 สำรองตั๋วล่วงหน้า 3 วันขึ้นไป แต่ไม่เกิน 60 วัน www.railway.co.th

4. เครื่องบิน มีเที่ยวบินตรงเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงรายทุกวัน สอบถามรายละเอียดได้ที่

4.1 แอร์ เอเชีย (www.airasia.com) โทร. 0 2515 9999, 0 5379 8275-6

4.2 โอเรียนท์ ไทย แอร์ไลน์ (www.onetwo-go.com) โทร. 1126, 0 2267 2999, 0 5379 3555

4.3 การบินไทย (www.thaiairways.com) โทร. 1566, 0 2628 2000, 0 5371 1179, 0 5379 8202-3 ท่าอากาศยานเชียงราย โทร. 0 5379 8000, 0 5379 8170

การเดินทางระหว่างจังหวัดเชียงรายไปอำเภออื่น ๆ ภายในจังหวัดและจังหวัดต่าง ๆ จากสถานีขนส่งเชียงรายมีรถโดยสารไปยังอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเชียงรายทุกวัน เช่นเดียวกับการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ มีรถโดยสารไปเชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง แม่สอ ด พิชญ โลก พัทธยา นครราชสีมา นครพนม อุดรธานี และขอนแก่น ติดต่อสถานีขนส่งเชียงราย โทร. 0 5371 1224

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปอำเภอต่าง ๆ

อำเภอเวียงชัย	12	กิโลเมตร
อำเภอแม่ลาว	15	กิโลเมตร
อำเภอแม่จัน	20	กิโลเมตร
อำเภอพาน	46	กิโลเมตร
อำเภอพญาเม็งราย	48	กิโลเมตร
อำเภอป่าแดด	52	กิโลเมตร
อำเภอแม่สรวย	53	กิโลเมตร
อำเภอขุนตาล	60	กิโลเมตร
อำเภอเชียงแสน	60	กิโลเมตร
อำเภอแม่สาย	63	กิโลเมตร
อำเภอเทิง	64	กิโลเมตร
อำเภอแม่ฟ้าหลวง	65	กิโลเมตร
อำเภอเวียงป่าเป้า	91	กิโลเมตร
อำเภอเวียงแก่น	127	กิโลเมตร
อำเภอเชียงของ	141	กิโลเมตร

กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง	24	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอดอยหลวง	57	กิโลเมตร

สถานที่นำสนใจอำเภอเมือง

อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช อยู่ที่ห้าแยกพ่อขุน พ่อขุนเม็งรายเป็นกษัตริย์องค์ที่ 25 แห่งราชวงศ์ลาวะจิงคราช เป็นโอรสของพญาลาวเม็ง และพระนางเทพคำขยา หรือพระนาง อ้าวมิ่งจอมเมือง ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ แรม 9 ค่ำ เดือนอ้าย ปีกุน พุทธศักราช 1782 เสด็จ สวรรคต ที่เมืองเชียงใหม่ พ.ศ.1854 พ่อขุนเม็งรายได้สร้างเมืองเชียงรายขึ้นบนดอยทอง จาก รากฐานเดิมที่เคยเป็นเมืองมาก่อน เมื่อ พ.ศ.1805 ทรงเป็นปฐมกษัตริย์ แห่งราชวงศ์เม็งราย และ รวบรวมบ้านเล็กเมืองน้อยเข้าเป็นอาณาจักรล้านนาไทยจนเจริญรุ่งเรืองถึงปัจจุบัน

คู่พระเจ้าเม็งราย ตั้งอยู่หน้าวัดจำเมือง บนดอยจำเมือง คู่นี้เป็นอนุสาวรีย์สำคัญแห่ง หนึ่ง เพราะเป็นที่บรรจุอัฐิของพ่อขุนเม็งรายมหาราช ตามประวัติกล่าวว่าพระเจ้าไชยสงคราม ราชโอรสพระเจ้าเม็งราย เมื่อได้มอบราชสมบัติให้พระเจ้าแสนภูราช โอรสขึ้นครองนคร เชียงใหม่แล้ว พระองค์ได้นำอัฐิพระราชบิดามาประทับอยู่ที่เมืองเชียงราย และได้โปรดเกล้าฯ สร้างคู่อัฐิของพระราชบิดาไว้ ณ ดอยจำเมืองแห่งนี้

วัดพระสิงห์ ถนนท่าหลวง ใกล้ศาลากลางจังหวัด เดิมเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรสิ หิงค์องค์ที่ประดิษฐานอยู่ ณ วิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน ตามประวัติ เล่าว่า เจ้ามหาพรหมพระอนุชาของพระเจ้ากือนา กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ ได้อัญเชิญพระ พุทธรสิหิงค์มาจากเมืองกำแพงเพชร พระเจ้ากือนาได้โปรดฯ ให้ประดิษฐานไว้ ณ เมือง เชียงใหม่ ต่อมาพระเจ้ามหาพรหมทูลขอขیمพระพุทธรสิหิงค์มาประดิษฐานไว้ที่เมืองเชียงราย เพื่อหล่อจำลอง แต่เมื่อสิ้นบุญพระเจ้ากือนาและพระเจ้าแสนเมือง ราชนัดดาของพระองค์ได้ เสด็จขึ้นครองเมืองเชียงใหม่ เจ้ามหาพรหมคิดจะชิงราชสมบัติ จึงยกกองทัพจากเชียงรายไป ประชิดเมืองเชียงใหม่ แต่เจ้าแสนเมืองก็สามารถป้องกันเมืองได้อีก ทั้งยกทัพตีทัพเจ้า มหาพรหมมาถึงเชียงราย และครั้งนี้เองที่ทรงอัญเชิญพระพุทธรสิหิงค์คืนกลับไปประดิษฐานอยู่ ที่วัดพระสิงห์เชียงใหม่สืบมา วัดพระสิงห์แห่งนี้ยังมีรอยพระพุทธรบาทจำลองบนแผ่นศิลา สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพระเจ้าเม็งรายมหาราช นอกจากนั้นบานประตูยังออกแบบ โดย คุณ ถวัลย์ ดัชนี บอกเรื่องราวเกี่ยวกับดิน น้ำ ลม ไฟ แกะสลักโดยฝีมือช่างชาวเชียงราย โทร. 0 5374 5038

วัดพระแก้ว ถนนไตรรัตน์ เป็นวัดที่ค้นพบพระแก้วมรกต หรือพระพุทธรูปหามณีรัตนปฏิมากรที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระแก้ว กรุงเทพฯ ในปัจจุบัน ตามประวัติเล่าว่าเมื่อ พ.ศ. 1897 ในสมัยพระเจ้าสามฝั่งแกนเป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่ นั้น ฟ้าได้ผ่าเจดีย์ร้างองค์หนึ่ง และได้พบ พระพุทธรูปลงรักปิดทองอยู่ภายในเจดีย์ ต่อมาrickกะเทาะออกจึงได้พบว่าเป็นพระพุทธรูปสีเขียวสร้างด้วยหยก คือ พระแก้วมรกตนั่นเอง ปัจจุบันชาวเชียงรายได้สร้างพระแก้วมรกตองค์ใหม่ ขึ้นแทน เรียกว่าพระหยกเชียงราย หรือ พระพุทธรตนากร นวตวิสาขานุสรณ์มงคล ซึ่งสร้างขึ้น ในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระชนมายุ ครบ 90 พรรษา โทร. 0 5371 8533

วัดพระธาตุคอกยทอง ถนนอาจอำนวย หลังศาลากลางจังหวัด บนคอกขอมทองริมฝั่งแม่น้ำกก ดำเนินการก่อสร้างพระธาตุนี้โดยผู้ครองนครไชยนาทรายณ์ทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1483 ต่อมาเกิดแผ่นดินไหวทำให้พระธาตุเจดีย์องค์เดิมพังทลายลงมา เมื่อพ่อขุนเม็งรายทรงพบชัยภูมิที่สร้างเมืองเชียงรายจากคอกขอมทอง จึงได้สร้างพระธาตุเจดีย์องค์ใหม่ขึ้นพร้อมกับการสร้างเมือง เจดีย์องค์ปัจจุบันที่เห็น ได้ถูกสร้างขึ้นใหม่อีกครั้ง โทร. 0 5371 6055

วัดร่องขุ่น บ้านร่องขุ่น ริมถนนพหลโยธินกิโลเมตรที่ 816 ออกแบบและก่อสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ พระอุโบสถตกแต่งด้วยลวดลายกระจกสีเงินแวววาว เป็นเชิงชั้นลดหลั่นกันไป หน้าบันประดับด้วยพญานาค มีวงจางดูแปลกตา น่าสนใจมาก โดยเฉพาะภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ โทร./ โทรสาร 0 5367 3579

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ เชียงราย ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ 8 กิโลเมตร บนเส้นทางเชียงราย-แม่จัน เข้าไปทางด้านหลังมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภายในสวนมีทัศนียภาพสวยงาม บรรยากาศร่มรื่น มีหนองบัวกว้างถึง 223 ไร่ เป็นสถานที่น่าพักผ่อนหย่อนใจ เพราะน้ำในหนองบัวใสเย็นและเต็มเปี่ยมตลอดปี บนพื้นที่รอบหนองบัวเป็นที่ตั้งของพลับพลา ศาลาสำหรับนั่งพักผ่อนและมีสวนปาล์ม สวนไผ่อยู่บนที่ลาดเนินเขาติดกับสวนสมเด็จพระฯ ยังเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งให้บริการดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านล้านนา โทร.0 5370 3388

ศูนย์ภาษาวัฒนธรรมจีนสิรินธร ภายในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสครบรอบ 100 ปี แห่งวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีให้เป็นเครื่องหมายแห่งมิตรภาพระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ ศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาการเรียน การสอนภาษาจีนในประเทศไทยและในภูมิภาครวมทั้งเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศจีน-ไทย ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบจีนแท้มีส่วน

น้ำตรงกลางแบบชูโจว ออกแบบโดยสถาปนิกชาวจีนจากมณฑลเสฉวน วัสดุกระเบื้องหลังคา
รูปปั้นประดับหลังคา สิงโตแกะสลักด้วยหินอ่อนเผ้าหน้าศูนย์นำมาจากประเทศจีนทั้งสิ้น ภายใน
อาคารจัดแสดงนิทรรศการภาพถ่ายสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จ
เยือนประเทศจีนและมีห้องสมุด ให้ค้นคว้า อัตราค่าเข้าชม 10 บาท โทร. 0 5391 7093, 0 5391
7097 www.mfu.ac.th

น้ำตกขุนกรณ์ อยู่บนเทือกเขาดอยช้าง ตำบลแม่กรณ์ ในเขตอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก
ห่างจากตัวเมืองตามทางหลวงหมายเลข 1211 ประมาณ 18 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าไป 11
กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1208 หรือไปตามทางหลวงหมายเลข 1 สายเชียงราย-พะเยา
ประมาณ 15 กิโลเมตร มีป้ายแยกขวาไปอีก 17 กิโลเมตร ถึงที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ แล้ว
เดินเท้าไปยังตัวน้ำตกอีกประมาณ 30 นาที ระยะทาง 1,200 เมตร น้ำตกขุนกรณ์เป็นน้ำตกสวย
ที่สูงที่สุดของจังหวัดเชียงราย ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำตกตาดหมอก” มีความสูงถึง 70 เมตร สอง
ข้างทางเดินเข้าสู่ น้ำตกเป็นป่าเขตรรรมชาติร่มรื่น อุทยานแห่งชาติลำน้ำกก โทร. 0 5360 9238

ล่องเรือแม่น้ำกก แม่น้ำกกเป็นแม่น้ำที่ไหลมาจากบ้านท่าตอนผ่านตัวเมืองเชียงราย
มีความยาวรวมทั้งสิ้น 130 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือจากท่าเรือริมแม่น้ำในตัวเมือง
(ท่าเรือซิวอาร์) เพื่อเที่ยวชมทัศนียภาพของแม่น้ำกก สองฟากฝั่งเป็นป่าเขาที่สวยงามตามธรรม
ชาติ นอกจากนี้ระหว่างทางยังสามารถแวะชมหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น อีเก้อ ลีซอ หรือจะ
แวะบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตรเพื่อนั่งช้างเที่ยวป่ารอบบริเวณนั้นก็ได้ ในราคา 30 นาที 150 บาท/
คน

จุดท่องเที่ยวจากเชียงราย-ท่าตอน บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร, วนอุทยานโป่งน้ำร้อน
ห้วยหมากเหลี่ยม มีบ่อและห้องอาบน้ำแร่ ที่กางเต็นท์, บ้านมูเซอผามูบและมูเซอจะคือ, บ้าน
กะเหรี่ยงเมืองงาม, ไทยใหญ่บ้านใหม่, อาข่าบ้านแม่สลัก, พระธาตุดอยฝาง และบ้านท่าตอน
อัตราค่าเช่าเรือ เหมากล้า 800 บาท สามารถนั่งได้ 8 คน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง

เรือท่องเที่ยว ท่าเรือซิวอาร์ โทร. 05375 0009 ตั้งแต่เวลา 06.00-16.00 น. ท่าเรือท่า
ตอนเชียงใหม่ โทร. 0 5337 3224

พิพิธภัณฑ์อุบคำ เลขที่ 81/1 ถนนหน้าค่าย ตำบลรอบเวียง ติดกับตลาดสดเด่นห้า
รวบรวมเครื่องใช้ในราชสำนักล้านนา เครื่องใช้ในราชสำนักคุ้มเจ้าแพร์ เครื่องใช้ในราชสำนักคุ้ม
เจ้าเชียงใหม่อายุประมาณ 500-1,000 ปี ผ้าโบราณอายุ 120 ปี ซิ่นไหมคำจากราชสำนักมณฑลยี่
และที่สำคัญไม่ควรพลาดชมคือ บัลลังก์กษัตริย์เป็นทองอร่าม ถลองพระองค์ทองคำแท้ เครื่อง
ประดับเงิน เป็นต้น อันแสดงถึงความยิ่งใหญ่ในอดีต โดยมีอาจารย์จุลศักดิ์ สุริยไชย เป็นผู้รวบรวม
เปิดทุกวัน เวลา 09.00 - 17.00 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ผู้ใหญ่ 100 บาท เด็ก 50 บาท ชาวต่าง
ประเทศ ผู้ใหญ่ 200 บาท เด็ก 100 บาท พิพิธภัณฑ์นี้เป็นความตั้งใจของผู้รวบรวมที่จะเก็บของ

มีค่าสมัยล้านนา ที่ไม่ได้อยู่ในแผ่นดินไทยให้กลับมาอยู่ในผืนแผ่นดินไทย และเก็บไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษา ถึงความเป็นมาและความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรล้านนาในอดีต โทร. 0 5371 3349

ไร่แม่ฟ้าหลวง อยู่ห่างจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ 1 กิโลเมตร เดิมใช้จัดงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวง เป็นพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งและสวน ไม้ดอกไม้หอมหายากนานาชนิด มีหอคำซึ่งเป็นอาคารไม้สักที่รวบรวมสัตว์พันธุ์หรือเชิงเทียนโบราณและเป็นที่ประดิษฐานพระพร้าโต้ พระไม้โบราณ เปิดให้เข้าชมวันอังคาร-อาทิตย์ เวลา 10.00-18.00 น. ค่าเข้าชม คนไทย 150 บาท ต่างชาติ 200 บาท โทร. 0 5371 1968, 0 5371 6605-7 โทรสาร 0 5371 2429

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ถนนชนาลัย ดำเนินงาน โดยสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน จังหวัดเชียงราย จัดแสดงและฉายสไลด์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ชุดแต่งกายประจำเผ่า รวมทั้งข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับชาวไทยภูเขา 6 เผ่า คือ อาข่า ลีซอ กะเหรี่ยง มูเซอ เข่า และม้ง เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 09.00-18.00 น. ค่าเข้าชม 50 บาท โทร. 0 5374 0088, 0 5371 9167

บ่อน้ำร้อนห้วยหมากเหลี่ยมและบ่อน้ำร้อนผาเสริฐ ไปทางถนนหน้าค่าย สี่แยกเด่นห้า อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 20 กิโลเมตร โดยบ่อน้ำร้อนผาเสริฐตั้งอยู่ก่อนบ่อน้ำร้อนห้วยหมากเหลี่ยมประมาณ 1 กิโลเมตร บ่อน้ำร้อนห้วยหมากเหลี่ยมและบ่อน้ำร้อนผาเสริฐอยู่ในเขตของอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก บ่อน้ำร้อนทั้ง 2 แห่งนี้เป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติที่เกิดจากความร้อนใต้พิภพที่มี น้ำร้อนผุดขึ้นมาตลอดเวลา เป็นน้ำพุร้อนที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก อุณหภูมิของน้ำประมาณ 67 องศาเซลเซียสและมีองค์ประกอบของแร่ธาตุอยู่หลายชนิด บริเวณโดยรอบมีทิวทัศน์ที่สวยงามของแม่น้ำกกมีสถานที่กางเต็นท์พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างแรม โดยบ่อน้ำร้อนห้วยหมากเหลี่ยมมีห้องอาบ/แช่น้ำร้อน 30 ห้อง มีสระอาบและสถานที่กางเต็นท์ โทร.0 5360 9238, 0 5360 9117 บ่อน้ำร้อนผาเสริฐมีห้องอาบ/แช่น้ำร้อน สระอาบและสถานที่กางเต็นท์ บริหารงาน โดย อบต.คอยฮาง โทร.0 5371 6436, 0 5371 6358 www.doihang.com

น้ำพุร้อนโป่งพระบาท จากตัวเมืองประมาณ 7 กม. ถึง กม.ที่ 836-837 ถ.พหลโยธิน เลี้ยวซ้ายเข้าไปซอยข้างตลาดบ้านคู่อีก 3 กม. บริการห้องอาบ/แช่น้ำพุร้อน จำนวน 10 ห้อง ราคาคนละ 20 บาท บริหารงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคู่อ โทร.0 5370 3262 นอกจากนี้บริเวณดังกล่าวยังมีน้ำตกโป่งพระบาท ตั้งอยู่ในเขตรวนอุทยานโป่งพระบาท เป็นน้ำตกที่มีลักษณะเป็นแก่งหิน มีความลาดชันไม่มากนัก มีลักษณะการไหลที่ลดหลั่นกันเป็นชั้น ๆ ลงมา ภายใต้สภาพอากาศอันร่มรื่น สถานที่โดยรอบประกอบด้วยพรรณไม้สวยงามเหมาะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนและเที่ยวชมความงามทางธรรมชาติ

ถ้ำผาตอง บ้านถ้ำผาตอง ตำบลท่าสุด จากตัวเมืองเชียงรายไปตามถนนเชียงราย-แม่จัน 19 กิโลเมตร เลี้ยวขวาตรงหลักกิโลเมตรที่ 848 หน้าวัดแม่ข้าวต้มท่าสุด ไปอีก 3 กิโลเมตร นอกจากถ้ำผาตองแล้วยังมีถ้ำสายธาร ถ้ำแม่ครัว จุดน่าสนใจคือ กลุ่มแกะสลักไม้กระบวนตักน้ำกะลามะพร้าว มีค้ำไม้สักแกะสลักเป็นรูปต่าง ๆ ที่แสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวล้านนา

สถานที่ที่น่าสนใจอำเภอแม่จัน

น้ำพุร้อนป่าตึงหรือน้ำพุร้อนห้วยหินฝน จากสามแยกแม่จัน ไปตามถนนหมายเลข 1089 แม่จัน-ท่าตอน ประมาณ 7 กิโลเมตร ในเขตตำบลป่าตึง บนเนื้อที่เกือบ 10 ไร่ โดยมีบ่อน้ำพุร้อนขึ้นหลายจุด บางจุดพุ่งขึ้นสูงถึง 7 เมตร น้ำพุร้อนนี้เป็นน้ำร้อนที่ไหลขึ้นมาสม่ำเสมอ มีบริการ ห้องแช่ 8 ห้อง คนละ 30 บาท ห้องตักอาบ 6 ห้อง คนละ 20 บาท โทร. 0 5377 2577

ลานทองอุทยานวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ 13 บนทางหลวงหมายเลข 1089 สายแม่จัน-ท่าตอน ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 42 กิโลเมตร มีเนื้อที่กว่า 400 ไร่ จัดเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ท่ามกลางบรรยากาศที่เป็นหุบเขา และลำห้วยขุนน้ำแม่จัน มีอุทยานไม้ดอกไม้ประดับนานาพันธุ์ ห้อมล้อมด้วยไร่ชา และ สวนดอกท้อ บนเนื้อที่กว่า 400 ไร่ แสดงศิลปวัฒนธรรมจากประเทศไทย ลาว จีน (ตอนใต้) พม่า เวียดนาม และกัมพูชา พร้อมรับประทานอาหารเที่ยงเวลา 12.00-13.00 น. คนละ 350 บาท จัดแสดงรอบพิเศษ ไม่ต่ำกว่า 30 คน เวลา 18.00-19.00 น. คนละ 380 บาท มีที่พักบริการ โทร. 0 5371 0881-8 โทรสาร 0 5371 0889

พิพิธภัณฑ์พระ ตั้งอยู่ชายมือบนถนนแม่จัน-เชียงแสน 6 กิโลเมตร เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมชุดยอดพระพุทธรูปโบราณ และพระเครื่องทุกยุคสมัย เช่น ทวารวดี เชียงแสน สุโขทัย อุ้มทอง ลพบุรี อยุธยา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากต่างประเทศอีกมากมาย เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 09.00-17.00 น. ค่าเข้าชม 100 บาท โทร. 0 5365 3038-9 โทรสาร 0 5365 3040

วัดหมื่นพุทธ บ้านป่าไร่ ตำบลท่าข้าวเปลือก จากตัวเมืองเชียงรายไปตามถนนสายเชียงราย-แม่จัน 11 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 1209 ไปอีก 29 กิโลเมตร วัดหมื่นพุทธเป็นที่ประดิษฐานพระสังขยาที่ใหญ่ที่สุดในโลก หน้าตักกว้าง 15 X 19 เมตร สร้างที่เมืองนานกิง สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นโลหะทองเหลืองแยกส่วนประกอบ โทร. 0 5376 7040

สถานที่น่าสนใจอำเภอแม่ฟ้าหลวง

คอยแม่สลอง เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านสันติคีรี เดิมชื่อบ้านแม่สลองนอก เป็นชุมชนผู้อพยพจากกองพล 93 ซึ่งอพยพจากประเทศพม่าเข้ามาในเขตไทย จำนวนสองกองพันคือ กองพันที่ 3 เข้ามาอยู่ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และกองพันที่ 5 อยู่ที่บ้านแม่สลองนอก ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ในเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ ดอกนางพญาเสือโคร่ง ซึ่งเป็นซากุระพันธุ์ที่เล็กที่สุด สีส้มพุ่มขาว จะบานสะพรั่งตลอดแนวทางขึ้นคอยแม่สลอง เป็นพันธุ์ไม้ที่หายากได้ยากในเมืองไทย เพราะเจริญเติบโตอยู่แต่เฉพาะในภูมิภาคสหนาวจัดเท่านั้น การเดินทาง ใช้เส้นทาง เชียงราย-แม่จัน เลี้ยวจากอำเภอแม่จันไป 1 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายไป 12 กิโลเมตร ถึงศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เลี้ยวจากศูนย์ฯ ไปอีก 11 กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านผาค้อ ซึ่งเป็นจุดแวะชมและซื้อหัตถกรรมชาวเขา จากนั้นเดินทางจากบ้านเข้าถึงบ้านอีโก้สามแยก ทางขวาไปหมู่บ้านเทอดไทย ส่วนแยกซ้าย ไปคอยแม่สลอง ระยะทาง 18 กิโลเมตร รวมระยะทางจาก เชียงราย 42 กิโลเมตร เป็นทางลาดยางตลอดสาย และจากคอยแม่สลองมีถนนเชื่อมต่อไปถึงบ้านท่าตอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง 45 กิโลเมตร ในกรณีไม่ได้ขับรถมาเองให้ขึ้นรถประจำทางจากตัวเมืองเชียงรายไปต่อ รถสองแถวที่ปากทางขึ้นคอยแม่สลอง

จุดน่าสนใจบนคอยแม่สลอง ชมไร่ชาและศึกษาวิธีการผลิตชา ชิมชาชมทิวทัศน์รอบหมู่บ้านอาข่า (หมู่บ้านเจียงจาไต) และอนุสรณ์สถานอดีตทหารจีนคณะชาติภาคเหนือ ประเทศไทย ศึกษาเรื่องราว ประวัติของชาวคอยแม่สลอง มีไกด์นำชม เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00-17.00 น. ค่าเข้าชม 20 บาท โทร. 0 5376 5170, 0 5376 5180

บ้านเทอดไทย เดิมเรียกว่า “บ้านหินแตก” อยู่ห่างจากเชียงราย 66 กิโลเมตร ใน พ.ศ. 2511 ขุนสำเคยเข้ามาใช้เป็นฐานที่มั่นในฐานะผู้นำกองทัพภูษาคีไต “ขุน” เป็นคำที่ประชาชนรัฐฉาน เรียกบุคคลที่ให้ความเคารพนับถือ แต่ชาวโลกรู้จักขุนสำเคยในชื่อ “ราชาเฮโรอิน” ระหว่าง พ.ศ. 2519-2525 ขุนสำเคยได้ใช้บ้านหินแตกเป็นฐานที่มั่นอย่างถาวรและกระทำการผิดกฎหมาย จนทางรัฐบาลไทยต้องใช้กำลังผลักดันให้ออกไปจากประเทศไทย คงทิ้งไว้แต่อดีตที่เหลืออยู่ เช่น บ้านพักที่ขุนสำเคยใช้เป็นศูนย์บัญชาการนอกจากนี้บ้านเทอดไทยยังเป็นที่อยู่ของชุมชนชาวเขาหลายเผ่าซึ่งสามารถ พบเห็นได้ในตลาดยามเช้า

คอยหัวแม่คำ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 1,850 เมตร จากเชียงรายใช้เส้นทางเดียวกับทางขึ้นคอยแม่สลองสายเก่า ทางหลวงหมายเลข 1130 แล้วเลี้ยวขวาที่สามแยกอีโก้ ผ่านบ้านเทิดไทยไปจนถึงบ้านแม่คำ ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 100 กิโลเมตร บ้านหัวแม่คำอยู่เกือบสุดชายแดน เส้นทางเป็นทางลูกรังคดโค้งไปตามทิวเขา ใช้เวลาเดินทางราว 3 ชั่วโมง คอยหัวแม่คำเป็นที่ตั้ง หมู่บ้านชาวเขาขนาดใหญ่ ประกอบด้วยเผ่าลีซอ เป็นกลุ่มชนส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยัง

มีอีโก้ มั่งและมุเซอ ในช่วงเวลาซึ่งตรงกับตรุษจีนของทุกปี ชาวลือซอจะจัดงานประเพณีกินวอ ซึ่งเปรียบเสมือน วันขึ้นปีใหม่ ในวันนั้นชาวลือซอแต่งกายสวยงาม มีการกินเลี้ยง เดินระบำ 7 วัน 7 คืน และในเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงที่คอบห้วแม่ค่างคงามไปด้วยคอกบัวตองสีเหลืองสด ใสสะพรั่งอยู่ทั่วไปตามแนวเขา เป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอก บนคอบห้วมีบริการ บ้านพักติดต่อกษेत्रที่สูงห้วแม่ค่าง โทร. 0 5391 8101 หรือคุณมาลี 0 5360 9106, 0 6192 0170, 0 7192 0551 หลังละ 300-500 บาท มี 4 หลัง

พระตำหนักคอบห้วเคยเป็นที่ประทับแปรพระราชฐานเพื่อทรงงานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีรูปทรงผสมผสานระหว่างศิลปะล้านนากับชาเลย์ของประเทศสวิสเซอร์แลนด์ มีการแกะสลักไม้ตามกาแล เริงชายและขอบหน้าต่างเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยฝีมือช่างชาวเหนือ รอบ ๆ พระตำหนักมีสวนดอกไม้หลากพันธุ์ หลายสี ให้ความสวยงามสดชื่น โดยเฉพาะในฤดูหนาวจะเห็นหมอกจาง ๆ บริเวณยอดเขารอบ ๆ พระตำหนัก มีเจ้าหน้าที่นำชมเป็นรอบ ๆ ละ 20 นาที เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 07.00 - 17.30 น. ค่าเข้าชม 70 บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 0 5376 7015-7 สวนแม่ฟ้าหลวง อยู่ด้านหน้าพระตำหนักคอบห้ว มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ เป็นสวนดอกไม้เมืองหนาว อาทิ ดอกชัลเวีย พิทูเนีย บีโกเนีย กุหลาบ ดอกลาโพง ไม้มงคลต่าง ๆ ไม้ยืนต้นและซุ่มไม้เลื้อย อีกมากกว่า 70 ชนิด รูปปั้นต่อเนื่อง ฝีมือของคุณมีเชียมชิบอินชอย เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 06.30-18.00 น. ค่าเข้าชม 80 บาท และหอพระราชประวัติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นอาคารแสดงพระราชประวัติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีห้องจัดแสดงนิทรรศการ 8 ห้อง เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 07.00-17.00 น. ค่าเข้าชม 30 บาท นอกจากนั้นยังมีร้านขายของที่ระลึก เสื้อผ้าไหม ผลิตภัณฑ์จากโครงการหลวงทั้งผักผลไม้ ดอกไม้พันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ซื้อกลับไปเป็น ของฝาก

นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าชมทั้ง พระตำหนักคอบห้ว สวนแม่ฟ้าหลวง และหอพระราชประวัติฯ จำหน่ายบัตรรวม ราคา 150 บาท ซุ่มจำหน่ายบัตรเปิดเวลา 06.30-18.00 น. หลังเวลา 17.00 น. จำหน่ายเฉพาะบัตรชมพระตำหนักและสวนแม่ฟ้าหลวง

สถูปคอบห้วข้างมูบและสวนรุกขชาติข้างมูบ บนคอบห้วข้างมูบ ริมถนนสายพระธาตุดอยตุง บ้านผาหมี ห่างจากทางแยกวัดน้อยคอบห้วประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นจุดชมวิวที่สูงที่สุดของคอบห้ว มีพระสถูปข้างมูบ เป็นเจดีย์ขนาดเล็กตั้งอยู่บนก้อนหินขนาดใหญ่มีลักษณะเหมือนข้างหมอบอยู่สภาพโดยรอบเป็นต้นโพธิ์ใหญ่ ต้นสนซึ่งใช้ปลูกเพื่ออนุรักษ์ดินและต้นน้ำ และภายในสวนรุกขชาติฯ ชมกุหลาบพันปีจากหลายทวีป ค่าเข้าชม 50 บาท

พระธาตุดอยตุง ตั้งอยู่บริเวณกิโลเมตรที่ 17.5 บนทางหลวงหมายเลข 1149 เป็นที่บรรจุพระรากขวัญเบื้องซ้าย (กระดูกไหปลาร้า) ของพระพุทธเจ้า นำมาจากมัธยมประเทศ นับเป็นครั้งแรกที่พระพุทธ ศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ ได้มาประดิษฐานที่ล้านนาไทย เมื่อก่อสร้างพระ

สถาปนาพระบรมสารีริกธาตุนี้ ได้ทำธงตะขาบ (ภาษาพื้นเมืองเรียกว่า ตุง) ใหญ่ยาวถึงพื้นวาทักไว้บนยอดคอคอย ถ้าหากปลายธงปลิวไปไกลถึงเมืองไหน ก็จะกำหนดเป็นฐานพระสถูป เหตุนี้คอคอยซึ่งเป็นที่ประดิษฐานปฐมเจดีย์แห่งล้านนาไทย จึงปรากฏนามว่า คอยตุง พระธาตุคอคอยตุงเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ เมื่อถึงเทศกาลนมัสการพระธาตุคอคอยตุงจะมีพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและเพื่อนบ้านจากประเทศใกล้เคียง เช่น ชาวเชียงตุงในรัฐฉาน สหภาพพม่า ชาวหลวงพระบาง เวียงจันทน์เดินทางเข้ามานมัสการทุกปี

สถานที่น่าสนใจอำเภอแม่สาย

อำเภอแม่สาย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงราย 61 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 110 เป็นอำเภอเหนือสุดของประเทศไทย ติดกับจังหวัดท่าจีเหล็กของพม่า โดยมีแม่น้ำแม่สายเป็นพรมแดน มีสะพานเชื่อมเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน ทั้งชาวไทยและชาวพม่าเดินทางไปมาหาสู่ค้าขายกันได้โดยเสรี นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางไปยังตลาดชายแดนแม่สายและท่าจีเหล็กของพม่า เพื่อซื้อสินค้าพื้นเมืองและสินค้าราคาถูก เช่น สบู่พม่าสมุนไพร เครื่องทองเหลือง ตะกร้า การข้ามไปท่าจีเหล็กนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้าเขตประเทศพม่าได้ทุกวัน ระหว่างเวลา 06.30-18.00 น. โดยใช้บัตรประชาชน หรือบัตรอื่น ๆ ที่ทางราชการออกให้ ค่าบริการคนละ 30 บาท ค่าผ่านแดนเข้าพม่า 10 บาท สินค้าที่ไม่อนุญาตให้ซื้อเข้าไทย ได้แก่ สินค้าจากซากสัตว์ป่า สุรา บุหรี่ต่างประเทศและซีดีอนาจาร หากซื้อมาเพื่อการค้าต้องเสียภาษีนำเข้าให้ถูกต้องด้วย ดำเนินตรวจคนเข้าเมืองแม่สาย โทร. 0 5373 1008 อำเภอแม่สาย โทร. 0 5373 3233, 0 5373 1396

พระธาตุคอยเวา หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สาย บนคอคอยริมฝั่งแม่น้ำแม่สาย ตามประวัติกล่าวว่า พระองค์เวาหรือเว้าผู้ครองนครนาคพันธ์โยนก เป็นผู้สร้างเพื่อบรรจุพระเกศาธาตุองค์หนึ่งเมื่อ พ.ศ. 364 นับเป็นพระบรมธาตุที่เก่าแก่องค์หนึ่งรองมาจากพระบรมธาตุคอคอยตุง

ถ้ำผาจอม หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สาย อยู่ห่างจากอำเภอแม่สายไปทางทิศเหนือประมาณ 1.5 กิโลเมตร ถ้ำผาจอมตั้งอยู่บนคอคอยอีกลูกหนึ่ง ทางทิศตะวันตกของคอคอยเวา ติดกับแม่น้ำสาย เคยเป็นสถานที่ซึ่งพระภิกษุสงฆ์นั่งบำเพ็ญเพียรภาวนา เช่น พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ปัจจุบันมีรูปปั้นของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ประดิษฐานไว้บนคอคอยด้วย ภายในถ้ำผาจอมมีหินงอกหินย้อยอยู่ตามผนังและเพดานถ้ำ สวยงามวิจิตรตระการตา

ถ้ำปุม ถ้ำปลา ถ้ำเสาหินพญานาค ตั้งอยู่ที่คอคอยจ้อง หมู่ที่ 11 ตำบลโป่งผา ห่างจากอำเภอแม่สายไปทางทิศใต้ตามทางหลวงหมายเลข 110 ประมาณ 12 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าไป

อีกประมาณ 2 กิโลเมตร คอยจ้องเป็นภูเขาหินปูน จึงประกอบด้วย ถ้ำหินงอก หินย้อย และทางน้ำไหลมากมาย

ถ้ำปูน อยู่สูงขึ้นไปบนยอดเขา ต้องปีนขึ้นไป ภายในถ้ำมืดมาก ต้องมีผู้นำทาง

ถ้ำปลา เป็นถ้ำหนึ่งที่มีน้ำไหลภายในถ้ำ เคยมีปลาชนิดต่าง ๆ ทั้งใหญ่น้อยว่ายออกมาให้เห็นเป็นประจำ ภายในถ้ำยังมีพระพุทธรูปศิลปะพม่า สร้างขึ้น โดยพระภิกษุชาวพม่า ประชาชนทั่วไปเรียกว่า “พระทรงเครื่อง” เป็นที่เลื่อมใสของประชาชนในแถบนี้

ถ้ำเสาหินพญานาค อยู่ในบริเวณเดียวกัน เดิมต้องพายเรือข้ามน้ำเข้าไปชม ภายหลังได้สร้างทางเดินเชื่อมกับถ้ำปลา ระยะทาง 150 เมตร ภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อย และยังเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมด้วย

สถานที่น่าสนใจอำเภอเชียงแสน

อำเภอเชียงแสน เป็นอำเภอเล็ก ๆ ริมฝั่งแม่น้ำโขง ห่างจากตัวเมืองเชียงราย ประมาณ 59 กิโลเมตร โดยแยกจากทางหลวงหมายเลข 110 ที่อำเภอแม่จัน ไปตามทางหลวงหมายเลข 1016 ประมาณ 31 กิโลเมตร เชียงแสนเป็นเมืองเก่าแก่มาแห่งหนึ่งในภาคเหนือ เดิมชื่อ “เวียงหิรัญนครเงินยาง” แม้ปัจจุบันยังมีซากกำแพงเมืองโบราณ 2 ชั้น และโบราณสถานหลายแห่งปรากฏอยู่ทั้งในและนอกตัวเมือง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน เป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุที่ได้จากบริเวณเมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ลวดลายปูนปั้นฝีมือล้านนา พระพุทธรูปและศิลาจารึกจากเชียงแสนและจากจังหวัดพะเยา พร้อมทั้งให้ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี การตั้งถิ่นฐานของชุมชน และประวัติการสร้างเมืองเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ ไทยลื้อและชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เครื่องเงิน เครื่องดนตรี เครื่องประดับ เป็นต้น เปิดวันพุธ-อาทิตย์ ยกเว้นวันจันทร์ อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. ค่าเข้าชมชาวไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท โทร. 0 5377 7102 www.thailandmuseum.com

วัดพระธาตุเจดีย์หลวง ตั้งอยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน สร้างโดยพระเจ้าแสนภูเมื่อประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ 19 โบราณสถานประกอบด้วยเจดีย์ประธานทรงระฆังแบบล้านนา เป็นเจดีย์ใหญ่ที่สุดในเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีพระวิหารที่เก่าแก่ซึ่งพังทลายเกือบหมดแล้ว และเจดีย์รายแบบต่าง ๆ 4 องค์

วัดพระเจ้าล้านทอง วัดนี้ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมือง เจ้าทองจั่ว ราชโอรสพระเจ้าติโลกราชเป็นผู้สร้าง เมื่อ พ.ศ. 2032 ได้ทรงหล่อพระพุทธรูปองค์หนึ่งหนักล้านทอง (1,200

กิโกรัม) ขนานนามว่า พระเจ้าล้านทอง เป็นพระประธาน ในวัดนี้ยังมีพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่งได้มาจากวัดทองทิพย์ เรียกกันว่า พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองเหลือง พระพักตร์งดงามมาก ลักษณะพระพุทธรูปศิลปะสมัยสุโขทัย

วัดป่าสัก อยู่ห่างจากอำเภอเชียงแสนประมาณ 1 กิโลเมตร เขตตำบลเวียง พระเจ้าแสนภูทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1838 และให้ปลูกต้นสักล้อมกำแพงจำนวน 300 ต้น จึงได้ชื่อว่า “วัดป่าสัก” ทรงตั้งพระพุทธรูปโฆษาจารย์เป็นสังฆราชจำพรรษา ณ อารามแห่งนี้ ภายในวัดมีโบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงมณฑปยอดระฆัง ตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นอันวิจิตร เป็นที่บรรจุ พระบรมสารีริกธาตุ กระดูกคาถุมข้างขวาจากเมืองปาฏลีบุตร

วัดพระธาตุผาเงา อยู่ห่างจากอำเภอเชียงแสนไปตามเส้นทางเชียงแสน-เชียงของ ประมาณ 4 กิโลเมตร อยู่ตรงข้าม โรงเรียนสบคำ เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม มีเจดีย์ทรงระฆังขนาดเล็กตั้งอยู่บนหินก้อนใหญ่ วิหารปัจจุบันสร้างทับซากวิหารเดิม บนยอดเขาข้างหลังวัดเป็นที่ตั้ง พระบรมพุทธรูปนิมิตเจดีย์ เป็นจุดที่มองเห็นทิวทัศน์สวยงามได้โดยรอบ

วัดเจดีย์เจ็ดยอด อยู่เหนือวัดพระธาตุผาเงาขึ้นไปบนคอยประมาณ 1 กิโลเมตร ตัววัดหักพังหมดแล้ว เหลือแต่เพียงซากอิฐเก่า ๆ แทบไม่เห็นรูปร่างเดิม อาจกล่าวได้ว่า วัดพระธาตุผาเงาและวัดเจดีย์เจ็ดยอดอยู่บนเขาลูกเดียวกัน พื้นที่ต่อเนื่องกันอย่างกว้างขวาง บริเวณร่มรื่นด้วยไม้ใหญ่ สมกับเป็นสถานปฏิบัติธรรม

วัดพระธาตุจอมกิตติ ตั้งอยู่บนเนินเขานอกตัวเมืองถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ตามพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าฟ้างนคราโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เมื่อ พ.ศ. 1483 พร้อมกับพระธาตุจอมทอง เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองสมัยเชียงแสน ต่อมาพระเจ้าสุวรรณคำล้านได้บูรณะและปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุใหม่ในราวพุทธศตวรรษที่ 22-23

วัดสังฆาแก้วดอนหัน อยู่ถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ใกล้วัดพระธาตุจอมกิตติ มีประวัติตามตำนานว่า สร้างโดยพระเจ้าลาวจักราช เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ 12 แต่หลักฐานที่พบแสดงว่ามีอายุอยู่ในช่วงไม่เกินพุทธศตวรรษที่ 21 กรมศิลปากรได้ขุดพบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย โดยเฉพาะภาพบนแผ่นอิฐเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทศชาติดอนเวสสันดรชาดก เช่น พระเวสสันดรเดินป่า ชูชกเฝ้าพระเวสสันดร เป็นต้น ลักษณะของภาพเป็นการเขียนลงบนอิฐก่อนการเผาที่น่าสนใจคือ อิฐดังกล่าวถูกนำมาก่อเป็นผนังและฉาบปูนปิดทับ คงเนื่องจากความศรัทธาของชาวบ้านผู้สร้างวัดถวายมากกว่าจะจงใจให้คนมาชม นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนจิตรกรรมฝาผนัง ที่หลุดพังมาจากผนังวิหาร มีสภาพแตกหักแต่ยังคงเหลือลักษณะของสีและตัวภาพซึ่งใช้สีขาวและ สีแดงเพียง 2 สี นับได้ว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญทางวิชาการอย่างยิ่ง

ทะเลสาบเชียงแสน หรือหนองบงคาย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงแสนตามทางหลวงหมายเลข 1016 สายเชียงแสน-แม่จัน ไปประมาณ 5 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายกิโลเมตรที่ 27 เข้าไปอีก 2 กิโลเมตร ในฤดูหนาวจะมีฝูงนกน้ำอพยพมาอาศัยที่ทะเลสาบแห่งนี้ และยังมีทิวทัศน์สวยงามมากเวลาพระอาทิตย์ตก

สบรวก หรือ ดินแดนแห่งสามเหลี่ยมทองคำ อยู่ห่างจากเชียงแสนไปทางทิศเหนือ 9 กิโลเมตร ตามถนนเลียบริมแม่น้ำโขง สบรวกเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศลาว มาพบกับแม่น้ำรวกซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า จากจุดนี้นักท่องเที่ยวจะมองเห็นดินแดนที่เรียกกันว่า สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเชื่อมดินแดน 3 ประเทศ คือไทย ลาว พม่า เข้าด้วยกัน ที่สบรวกมีบริการเรือให้เช่าเพื่อเดินทางไปชมทิวทัศน์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ใช้เวลาเดินทาง 20 นาที และยังสามารถเช่าเรือจากสบรวกไปยังเชียงแสนและเชียงของได้ ใช้เวลาในการเดินทาง ประมาณ 40 นาที และ 1 ชั่วโมงครึ่งตามลำดับ

หอฝิ่นอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ ห่างจากอำเภอเชียงแสน 9 กิโลเมตร เป็นสถานที่จัดแสดงถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของฝิ่นในสามเหลี่ยมทองคำ ดันกำเนิดฝิ่น สงครามฝิ่น ผู้นำฝิ่นเข้ามาในเอเชีย ผลกระทบของฝิ่น การยุติการค้ารางวัลชีวิตที่ต้องพึ่งพิงกับการปลูกฝิ่นและเสฟฝิ่น การฟื้นฟูสภาพชีวิตประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใจกลางสามเหลี่ยมทองคำของประเทศไทย เป็นการแสดงนิทรรศการพร้อมสัมผัสกับเรื่องราวต่างๆของฝิ่นแบบคล้ายจริง ใช้เวลาชมเรื่องราวต่างๆ ในหอฝิ่นประมาณ 2-3 ชั่วโมง เปิดวันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 08.30-16.00 น. ค่าเข้าชม ชาวไทย 200 บาท ชาวต่างชาติ 300 บาท เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปีเข้าชมฟรี 12-18 ปี 50 บาท ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 50 บาท รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ โทร. 0 5378 4444-6 หรือ www.goldentrianglepark.com

พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น เป็นของเอกชน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 07.00-20.00 น. ค่าเข้าชม 50 บาท นอกจากนี้ยังจัดทัวร์เที่ยวชม “ฟาร์ม คุ้มเจ้าเมือง” โดยเกษตรกรเลี้ยงวัวเทียมเกวียน บ้านสบรวก สามเหลี่ยมทองคำ โดยจัดนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3 เส้นทาง คือ

1. รอบบ่อปลา (ระยะสั้นประมาณ 15-20 นาที) เริ่มต้นจากจุดรับ ผ่านเข้าในแปลงทำนา วนรอบบ่อปลาในนาข้าว ชมวิธีการทำนาในแปลงนาสาธิตและธรรมชาติรอบ ๆ

2. รอบพื้นที่ชายป่าและเนินเขา (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที) เริ่มต้นจากจุดรับ ชมพื้นที่

ทำนาและชมบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติจริง ๆ ผ่านคอกของหลวงเมือง (คุ้มเจ้าเมือง) ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านไทยใหญ่

3. รอบคอกองหลวงเมือง (ใช้เวลาประมาณ 50 นาที) เริ่มต้นจากจุดรับผ่านคอกองหลวง วนรอบหนองน้ำหมู่บ้าน ชมพื้นที่ทำนาและบรรยากาศธรรมชาติรอบหมู่บ้าน

ที่ตั้ง อยู่ห่างจากสามเหลี่ยมทองคำ ประมาณ 2 กิโลเมตร ทางไปคอกองสะโจ้ว สอภ.ถาม รายละเอียดได้ที่ โทร. 0 5378 4060 โทรสาร.0 5378 4062

พระธาตุคอกองปู่เจ้า ตามเส้นทางเชียงแสน-สรวก แยกซ้ายก่อนถึงสามเหลี่ยมทองคำ เล็กน้อย รถยนต์สามารถขึ้นไปถึงยอดเขา หรือจะเดินขึ้นบันไดก็ได้ พระธาตุคอกองปู่เจ้านี้ สร้างขึ้นบนคอกองเชียงเมียง ริมปากน้ำรวก เมื่อ พ.ศ. 1302 ในสมัยพระยาลาวเก้าแก้วมาเมือง กษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งเวียงหิรัญนครเงินยาง โบราณสถานประกอบด้วยพระวิหาร และกลุ่มเจดีย์ที่พังทลาย ก่อด้วยอิฐมีร่องรอยการตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้น นอกจากนี้บนคอกองเชียงเมียงยังเป็นจุดชมวิว สามารถมองเห็นสามเหลี่ยมทองคำได้ชัดเจน

สถานที่น่าสนใจอำเภอเชียงของ

อำเภอเชียงของ อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ 114 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายอำเภอเชียงแสน-เชียงของ ทางหลวงหมายเลข 1129 เป็นทางเลียบริมฝั่งโขง ห่างจากเชียงแสนประมาณ 55 กิโลเมตร อีกเส้นทางหนึ่งคือ จากอำเภอแม่จัน ใช้เส้นทางแม่จัน-บ้านกิวพร้าว-บ้านแก่นทางหลวงหมายเลข 1098 บ้านแก่น-บ้านทุ่งจิว ทางหลวงหมายเลข 1174 และบ้านทุ่งจิว-เชียงของ รวมระยะทางจากเชียงรายประมาณ 137 กิโลเมตร ทางลาดยางตลอดสาย

ท่าเรือบั๊ก จุดผ่านแดนถาวรระหว่างไทย-ลาว ริมฝั่งแม่น้ำโขง มองเห็นทิวทัศน์ของเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นักท่องเที่ยวชาวไทยสามารถข้ามไปฝั่งลาวได้โดยติดต่อที่ว่าการอำเภอเชียงของ พร้อมรูปถ่าย 1 นิ้ว 2 รูป สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 1 ชุด และค่าธรรมเนียม 40 บาท หรือพาสปอร์ตโดยไม่ต้องทำวีซ่า สำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศต้องขอวีซ่าจากสถานทูตหรือจากด่านเชียงของได้เลย (ด่านเปิดทุกวัน เวลา 06.30-18.30 น.) จากจุดนี้สามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเรือไปถึงหลวงพระบาง สปป.ลาว และกลับเข้าประเทศไทยที่จังหวัดหนองคายได้ ติดต่อ ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ โทร. 0 5379 1663, 0 5379 1332 หรือเชียงของการท่องเที่ยว โทร 0 5379 1993

บ้านหาดบ้าย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเชียงแสน-เชียงของ ถนนเลียบริมแม่น้ำโขง เป็นหมู่บ้านของชาวไทยลื้อมีขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่น่าสนใจ โดยเฉพาะฝีมือการทำผ้าพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงจากอำเภอเชียงของ นักท่องเที่ยวสามารถนั่งเรือหางยาวไปยังบ้านหาดบ้าย โดยขึ้นเรือที่ทำเรือบั๊ก ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และยังสามารถชมทัศนียภาพสองฝั่งโขงอันสวยงามอีกด้วย

สถานที่นำเสนอใจอำเภอเวียงแก่น

คอยผาดั้ง อยู่ในความดูแลของกองทัพภาคที่ 3 เป็นจุดชมวิวยุทธ-ลาว และเที่ยวชมทะเลหมอกได้ตลอดปี ในเดือนธันวาคมถึงมกราคม มีดอกซากุระและดอกเสี้ยวบานสะพรั่งงดงาม เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวจีนฮ่อ มั่ง และเข้า โดยเฉพาะจีนฮ่อนั้น อดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของกองพล 93 ซึ่งอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่คอยผาดั้งนี้ ปัจจุบันประกอบอาชีพทางการเกษตรปลูกพืชเมืองหนาว เช่น บ๊วย ท้อ สาลี่ แอปเปิ้ล และชา การเดินทาง จากจังหวัดเชียงราย ใช้เส้นทางเชียงราย-เวียงชัย-พญาเม็งราย-บ้านด้า ทางหลวงหมายเลข 1233, 1173 และ 1152 ระยะทาง 50 กิโลเมตร บ้านด้า-บ้านท่าเจริญ ทางหลวงหมายเลข 1020 ระยะทาง 45 กิโลเมตร บ้านท่าเจริญ-เวียงแก่น-ปางหัด ทางหลวงหมายเลข 1155 ระยะทาง 17 กิโลเมตร และปางหัด-คอยผาดั้ง อีก 15 กิโลเมตร แล้วเดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร จึงจะถึงจุดชมวิวยุทธ 103 สภาพเส้นทางบางช่วงสูงชัน บนคอยผาดั้งมีที่พัก สถานที่กางเต็นท์และร้านอาหาร จุดบริการนักท่องเที่ยวคอยผาดั้ง โทร. 0 5391 8301 หรือ อบต.ปอ โทร. 0 5371 0300, 0 5391 8265

หาดผาไค อยู่ห่างจากเทศบาลเวียงแก่น 12 กิโลเมตร เป็นจุดชมวิวยุทธเหมาะสำหรับดูภูเขา เกาะแก่งและแนวหาดทรายในลำน้ำโขงปรากฏเป็นบริเวณกว้างสวยงามมาก เป็นเส้นแบ่งพรมแดนไทย-ลาว จุดนี้แม่น้ำโขงไหลเข้าสู่ประเทศลาว กลับเข้าสู่ประเทศไทยอีกครั้งที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ อบต.ม่วงยาย โทร. 0 5360 8000

สถานที่นำเสนอใจอำเภอเทิง

ภูชี้ฟ้า เป็นจุดชมวิวยุทธทะเลหมอกและพระอาทิตย์ขึ้น อยู่ห่างจากคอยผาดั้ง 25 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นยอดเขาที่แหลมชี้ขึ้นไปบนท้องฟ้า อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,628 เมตร โดยมีหน้าผาเป็นแนวยาวขึ้นไปทางฝั่งประเทศลาว บนยอดภูชี้ฟ้าเป็นทุ่งหญ้ากว้าง การเดินทาง สามารถเดินทางโดยรถยนต์ใช้เส้นทางเชียงราย-เทิง ระยะทาง 64 กิโลเมตร และจากเทิง-บ้านฮี้ ระยะทาง 6 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 1155 ผ่านบ้านปางค่า บ้านเขงเม้ง เป็นทางลาดยาง ถึงภูชี้ฟ้าระยะทาง 42 กิโลเมตร หรือใช้เส้นทางหมายเลข 1021 สายเทิง-เชียงคำ-บ้านฮวก ก่อนถึงเชียงคำ 6 กิโลเมตร มีทางแยกไปอุทยานแห่งชาติน้ำตกภูซางอีก 19 กิโลเมตร แล้วเดินทางต่อไปยังภูชี้ฟ้าอีก 30 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถนำรถไปจอดไว้ที่ลานจอดรถวนอุทยานภูชี้ฟ้าแล้วเดินเท้าไปจุดชมวิวยุทธประมาณ 700 เมตรนอกจากนี้จากสถานีขนส่งเชียงรายมีรถโดยสารไปยังภูชี้ฟ้า รถออกเวลา 12.15 น. (เฉพาะฤดูหนาว) รายละเอียด

ติดต่อ สถานีขนส่งเชียงราย โทร. 0 5371 1224 ศูนย์ท่องเที่ยวภูชี้ฟ้า โทร. 0 5371 0194-6
 อบต.ต้าเต่า โทร. 0 5360 9494 วนอุทยานภูชี้ฟ้า โทร. 0 5371 1402, 0 5373 7473

วัดพระธาตุจอมจ้อ จากตัวเมืองเชียงราย 65 กิโลเมตร ตั้งอยู่ตำบลเวียง อำเภอเทิง
 จังหวัดเชียงราย พระธาตุจอมจ้อเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่คู่เมืองเทิงมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล
 เป็นพระธาตุที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า ทุกปีจะมีพิธีสงฆ์นำพระธาตุจอมจ้อ ในวัน
 ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เหนือ การเดินทาง ใช้เส้นทางเชียงราย-เทิง เข้าสู่อำเภอเมือง ข้ามสะพาน
 แม่น้ำอิง อีก 250 เมตร จะถึงปากทางเข้าพระธาตุจอมจ้อ ขับรถขึ้นคอกอีกประมาณ 300
 เมตร ความเชื่อในการไหว้พระธาตุคอกจอมจ้อ จ้อ หมายถึง พุคฺติ พุคฺกัณฺโณ ถ้าได้กราบไหว้ก็จะ
 ประสบความสำเร็จทุกสิ่งเหมือนกับการเริ่มเจรจาก็นำมาซึ่งความสำเร็จและสมประสงค์ทุก
 ประการ โทร. 0 5366 6449

สถานที่น่าสนใจอำเภอพาน

พระธาตุจอมแก้ว อยู่บนภูเขาจอมแก้ว หมู่ที่ 2 ถนนจอมแก้ว (สายเก่า) ตำบลเมืองพาน
 เป็นพระธาตุที่มีประชาชนชาวอำเภอพานและอำเภอใกล้เคียงนับถือกันว่าเป็นพระธาตุอันศักดิ์
 สิทธิ์ เมื่อถึงเดือน 9 ขึ้น 15 ค่ำ จะมียานนมัสการองค์พระธาตุทุกปี

อุทยานแห่งชาติดอยหลวง มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอแม่สรวย อำเภอพาน อำเภอเวียง
 ป่าเป้า จังหวัดเชียงราย อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และอำเภอแม่ใจ อำเภอเมือง จังหวัด
 พะเยา มีเนื้อที่ 731,250 ไร่ สภาพภูมิประเทศเป็นเขาสูง มีดอยหลวงเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด
 ประกอบด้วยป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้นและป่าเต็งรัง มีสัตว์ป่าและนกหลายชนิด *การเดินทาง* ใช้
 เส้นทางสายเชียงราย-พะเยาไป 58 กิโลเมตร ถึงบ้านปูแคง บริเวณ กม. ที่ 773 เลี้ยวขวาอีก 9
 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยาน สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งอยู่ใกล้ที่ทำการอุทยาน ได้แก่ น้ำตกปูแคง
 เป็นน้ำตกขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย น้ำไหลจากภูเขาสูงสลับซับซ้อนก่อให้เกิดชั้น
 น้ำตกที่สวยงามถึง 9 ชั้น บริเวณน้ำตกมีการทับถมของหินปูนที่ปนมากับน้ำ ทำให้เกิดหินงอก
 หินย้อยมากมาย อุทยานฯ มีสถานที่ตั้งแคมป์และบริการเดินป่า สอบถามรายละเอียด โทร. 0
 5360 9042 หรือ กรุงเทพฯ โทร. 0 2562 0760 www.dnp.go.th

สถานที่น่าสนใจอำเภอแม่สรวย

วัดพระเจ้าทองทิพย์ อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายตามถนนสายเชียงใหม่-เชียงราย เลี้ยว
 ขวาอีก 121 กิโลเมตรที่บ้านห้วยส้ม ผ่านตำบลศรีถ้อย เข้าไปประมาณ 6 กิโลเมตร ตามประวัติ

กล่าวว่า ประมาณ พ.ศ. 2076 พระเจ้าเชียงใหม่ได้ยกพระธิดาให้กับพระเจ้าโพธิสารกษัตริย์แห่งกรุงศรีสัตตนาคนหุต (สปป.ลาว) แต่ไม่มีโอรสจึงไปบ่นขอจากพระเจ้าทองทิพย์ พระมเหสีทรงประสูติ พระโอรส พระนามว่าพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช เมื่อพระชนมายุได้ 12 พรรษา พระเจ้าเชียงใหม่ซึ่งมีศักดิ์เป็นตาได้สวรรคตไม่มีราชบุตรสืบราชบัลลังก์ ข้าราชการบริหารได้ทูลขอพระเจ้าไชยเชษฐาไปครองเมืองเชียงใหม่ พระเจ้าโพธิสารก็ทรงอนุญาตและขอให้อัญเชิญพระเจ้าทองทิพย์ไปด้วย โดยล่องเรือมาตามลำน้ำโขง ลำน้ำกก และลำน้ำลาว เมื่อเดินทางถึงที่ตั้งวัดในปัจจุบัน เรือก็เกยตื้นไม่สามารถเดินทางต่อไปได้จึงได้นิมนต์พระเจ้าทองทิพย์ประดิษฐานไว้ ณ ที่นั่นเอง พระเจ้าไชยเชษฐาครองเมืองเชียงใหม่ได้ 2 ปี พระบิดาก็สวรรคตจึงเสด็จกลับมาหลวงพระบาง พระองค์ได้นำพระพุทธรูปสำคัญของเมืองเชียงใหม่ไปด้วย เช่น พระแก้วมรกต พระพุทธสิหิงค์ พระเสด็จกมณี หรือพระแก้วขาว และอีกหลายองค์ ซึ่งต่อมาพระพุทธรูปทุกองค์ได้คืนกลับมาเมืองไทยหมด แต่พระเจ้าทองทิพย์ได้ค้างอยู่ในป่าเป็นเวลานานหลายร้อยปี พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 80 เซนติเมตร สูง 120 เซนติเมตร เชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ว่า ถ้าใครต้องการมีบุตรให้มาบ่นขอ ในเส้นทางผ่าน ไปวัดมีโรงงานผลิตไวน์รสดีชื่อ *เชียงรายไวน์เนอร์รี่* ผลิตไวน์ชาวลินจี่ “ลาซองเด่” ที่ใช้เลี้ยงรับรองในการประชุมเอเปค และไวน์อื่น ๆ อีกหลายชนิด โทร. 0 5395 0257-8 นอกจากนี้ในเส้นทางผ่าน ไปยังมีสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น เขื่อนแม่สรวย หัตถกรรมของเล่นเด็กทำจากไม้ไผ่ ที่หมู่บ้านป่าแดด โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำในพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

คอยช้างคอยวารี อยู่ห่างจากตัวเมือง 75 กิโลเมตร/2 ชั่วโมง จากทางหลวงหมายเลข 118 ถนนสายเชียงราย-เชียงใหม่ แยกไปตามถนนทางหลวงชนบทบ้านดินคอย-บ้านใหม่หมอกจ้าม เป็นเส้นทางหลักในการเดินทางขึ้นสู่คอยวารี ผ่านเขื่อนแม่สรวย เส้นทางมีสภาพค่อนข้างคดเคี้ยว เป็นถนนลาดยางตลอดเส้นทาง รถยนต์ทุกประเภทสามารถเดินทางได้ แต่เส้นทางคอยช้างบางช่วงฤดูกาลควรใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อ เนื่องจากเส้นทางคอยช้างประมาณ 15 กิโลเมตร เป็นลูกรัง บริเวณด้านหน้า อ.แม่สรวย มีรถยนต์สองแถวไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวทุกวัน มีรถยนต์บริการ ทุกชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ สถานีทดลองเกษตรที่สูงวารี โทร. 0 5360 5932, 0 5360 5934-5, 0 5360 5955, 0 5360 5941 โทรสาร. 0 5360 5935 อบต.วารี โทร. 0 5360 5950 www.vavee.com

สถานที่น่าสนใจอำเภอเวียงป่าเป้า

บ่อน้ำร้อนธรรมชาติ อยู่ที่ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ ถนนสายเชียงราย-เชียงใหม่ กิโลเมตรที่ 64-65 มีบ่อน้ำร้อนธรรมชาติ 3 บ่อ บริเวณบ่อน้ำร้อนมีชาวบ้านนำไข่มาขายเพื่อให้นักท่องเที่ยวทดสอบต้มในบ่อน้ำร้อน เป็นจุดแวะพักระหว่างการเดินทางจากเชียงใหม่-เชียงราย มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกบริการนักท่องเที่ยว

อุทยานแห่งชาติขุนแจ เดินทางไปตามเส้นทางสายเชียงใหม่-เชียงรายบนทางหลวงหมายเลข 118 จะถึงที่ทำการอุทยาน ซึ่งอยู่ริมทางบริเวณ กม. ที่ 55-56 อุทยานแห่งชาติขุนแจตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2538 เป็นอุทยานที่มีความร่มรื่นสมบูรณ์ของป่า มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย มีสัตว์ป่าหลายชนิด ได้แก่ ชะมด หมูป่า เก้ง เม่น หมู ลิงลม นกต่างๆ เช่น นกแซงแซวสีเทา เทียนรุ้ง นกตีทอง นกเขียวก้านทองปิกสีฟ้า เป็นต้น

สถานที่น่าสนใจภายในอุทยาน ได้แก่ น้ำตกแม่โถ เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลตลอดปี มีทั้งหมด 7 ชั้น สูง 40 เมตร สามารถเดินทางโดยรถยนต์จากที่ทำการอุทยานถึงทางขึ้นน้ำตก (บ้านแม่โถ) ใช้เวลา 30-40 นาที ต่อจากนั้นเดินเท้าไปยังน้ำตก ใช้เวลาชมน้ำตกทั้ง 7 ชั้น ประมาณ 2 ชั่วโมง

น้ำตกขุนแจ เป็นน้ำตกที่สวยงาม มี 6 ชั้น บริเวณน้ำตกมีพื้นที่สำหรับปิกนิกและกางเต็นท์ ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์จากที่ทำการอุทยานฯ 2 ชั่วโมง จากนั้นเดินเท้าต่ออีก 1 ชั่วโมง เพื่อไปยังน้ำตก

คอยมด มีความหนาแน่นของป่าดิบชื้นระหว่างทางเดินขึ้นสู่ยอดคอยมด มีพืชขึ้นหลายชนิด เช่น กัลยาไม้ดิน เฟิร์น มอส และพืชอื่น ๆ ร่มรื่นและชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา บนยอดคอยมดที่ระดับ ความสูง 1,700 เมตร มีป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ คอยมดสามารถเดินป่าได้โดยใช้เวลา 2 วัน 1 คืน

คอยลังกา มีความสูง 2,000 เมตร สูงเป็นอันดับ 5 ของประเทศไทย ทำให้มองเห็นทิวทัศน์อันงดงามของอุทยานแห่งชาติ มีเส้นทางเดินป่าใช้เวลาเดินป่า 4 วัน 3 คืน

การเดินป่าในอุทยานแห่งชาติขุนแจต้องมีเจ้าหน้าที่นำทาง และต้องเตรียมอุปกรณ์ค้างแรมมาเอง เดือนพฤศจิกายน-มีนาคมเป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว ผู้สนใจเดินป่าและพักค้างแรมติดต่อได้ที่อุทยานแห่งชาติขุนแจ ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 57260 โทร. 0 5360 9262 หรือ กรุงเทพฯ โทร. 0 2562 0760 www.dnp.go.th

เทศกาลงานประเพณี

งานไหว้สาพญาเม็งราย หรือ งานพ่อขุนเม็งรายมหาราช จัดปลายเดือนมกราคม – ต้นเดือนกุมภาพันธ์ มีพิธีบวงสรวงพ่อขุนเม็งรายมหาราช มีการออกร้าน จัดนิทรรศการของส่วนราชการและเอกชน และงานรื่นเริงอื่น ๆ จัดโดยปกครองจังหวัดเชียงราย 0 5371 1612

งานดอกเสี้ยวบานที่ภูชี้ฟ้า จัดระหว่างวันที่ 13-15 กุมภาพันธ์ มีการแข่งขันกีฬาและการแสดงศิลปวัฒนธรรมชาวคอย ณ บ้านร่มฟ้าไทย อำเภอเทิง จัดโดย อบต.ดงเต่า โทร. 0 5360 9494

งานเทศกาลเชียงรายดอกไม้งาม จัดในเดือนกุมภาพันธ์ มีการประกวดไม้ดอกไม้ประดับ การประกวดกล้วยไม้และสวนกล้วยไม้ นิทรรศการด้านวิชาการการเกษตรและการประกวดนางสาวถิ่นไทยงาม จัดโดยเทศบาลนครเชียงราย โทร. 0 5371 1334

งานประเพณีสงกรานต์และแข่งเรือเมืองเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จัดงานวันที่ 16-18 เมษายน ของทุกปี ในงานมีขบวนแห่และสงฆ์พระเจ้าล้านทอง การแข่งเรือและมหรสพพื้นเมือง จัดโดย อ.เชียงแสน โทร. 0 5377 7110

งานเทศกาลลีนจี่และของดีเมืองเชียงราย จัดประมาณกลางเดือนพฤษภาคมของทุกปี มีการประกวดขบวนรถและธิดาลีนจี่ การจำหน่ายลีนจี่พันธุ์ดี การออกร้านจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ จัดโดยเกษตรและสหกรณ์จังหวัด โทร. 0 5371 8790

งานเทศกาลดอกบัวตองบาน จัดในเดือนพฤศจิกายน ชมการแสดงของชาวเขาเผ่าต่างๆ ทุ่งบัวตองบาน น้ำตก และทะเลหมอก ณ บ้านห้วยแม่คำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จัดโดย อบต.แม่สลองใน โทร. 0 5373 0199

งานมหัศจรรย์ชา ชาภูระบบาน อาหารชนเผ่า จัดระหว่างวันที่ 28 ธันวาคม – 2 มกราคม ณ คอยแม่สลอง อ.แม่ฟ้าหลวง ชมการแสดงวัฒนธรรมชนเผ่า การละเล่นของชนเผ่า การจำหน่ายชา การนำเสนออาหารชนเผ่า จัดโดย อบต.แม่สลองนอก โทร. 0 5376 5409

กิจกรรมที่น่าสนใจ

ล่องแม่น้ำกก ทำตอน-เชียงราย

ทำตอนเป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำกก เหนือขึ้นไปจากอำเภอฝาง 24 กิโลเมตร จากเชียงใหม่ มีรถประจำทางออกจากประตูช้างเผือกไปลงที่ฝางใช้เวลาประมาณ 4 ชั่วโมง จากนั้นมีรถสองแถววิ่งประจำระหว่างฝางกับทำตอน ใช้เวลาประมาณ 30 นาที และจากทำตอนมีเรือหางยาวบริการถึงเชียงราย ออกจากทำตอนเวลา 12.30 น. ถึงเชียงราย 16.30 น. และจาก

เชียงรายเวลา 10.30 น. ถึง ท่าตอน 15.30 น. ระยะทาง 80 กิโลเมตร ค่าโดยสารคนละ 350 บาท ถ้าหากต้องการเช่าเรือเหมาลำไป-กลับท่าตอนราคา 3,000 บาท เชียงราย-ท่าตอน เที่ยวเดียว ราคา 1,800 บาท นั่งได้ 8 คน ผู้สนใจสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ชมรมเรือบ้านท่าตอน โทร. 0 5345 9427

นอกจากนี้ ยังมีบริการล่องแพตามลำน้ำกกจากบ้านท่าตอนไปเชียงรายใช้เวลาเดินทาง 3 วัน 2 คืน รายละเอียดติดต่อร้านชาวแพ (ทิพย์แทรเวล) 211 หมู่ 3 ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 0 5345 9312 หรือ ท่าตอนทัวร์ โทร. 0 5337 3143 ที่ท่าตอนมีรีสอร์ทและเกสต์เฮาส์ 4-5 แห่ง หรือจะพักที่ฝาง (22 กิโลเมตรจากท่าตอน)

จุดท่องเที่ยวทางน้ำ จากท่าตอน-เชียงราย พระธาตุสบฝาง (อำเภอฝาง) บ้านแม่สลัก (เขตแดนเชียงใหม่-เชียงราย) บ้านใหม่ (หมู่บ้านไทยใหญ่) บ้านเมืองงาม (หมู่บ้านกะเหรี่ยง) บ้านผาใต้ (หมู่บ้านมุเซอ) บ้านจะคือ (หมู่บ้านมุเซอ) บ้านผามูบใหม่ (หมู่บ้านมุเซอใหม่) โป่งน้ำร้อน ห้วยหมากเหลี่ยม บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร (หมู่บ้านกะเหรี่ยงมีบริการนั่งช้าง)

เรือท่องเที่ยว

ติดต่อท่าเรือซีอาร์ โทร. 0 5375 0009 หรือท่าตอนเชียงใหม่ โทร. 0 5337 3224

นั่งช้างท่องเที่ยว

รอบหมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร 30 นาที 150 บาท/คน โทร. 0 5360 9048

ด่านชายแดนจังหวัดเชียงราย

จุดผ่านแดนจังหวัดเชียงรายมี 3 จุด คือ

1. ด่านอำเภอเชียงแสน ฝั่งตรงข้ามคือด่านเมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ห่างจากอำเภอเมืองเชียงราย 60 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่บริเวณท่าเรือหน้าท่าว่าการอำเภอเชียงแสน เป็นจุดเดินทางท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง โดยทางเรือ ไปถึงเชียงรุ่ง สิบสองปันนาจีนตอนใต้ ด่านอำเภอเชียงแสน โทร. 0 5377 7118

2. ด่านอำเภอเชียงของ ฝั่งตรงข้ามคือด่านเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ห่างจากอำเภอเมืองเชียงราย 114 กิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณท่าเรือบัค เป็นจุดข้ามไปท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย และเดินทางตามลำน้ำโขงโดยทางเรือไปถึงหลวงพระบางและเวียงจันทน์ สปป.ลาว แล้วกลับเข้าประเทศไทยที่จังหวัดหนองคาย (เรือเร็วออกเดินทางช่วงเช้า 08.30-11.00 น. นั่งได้ 5 คนๆ ละ 1,450 บาท ใช้เวลา 6 ชั่วโมง เรือสินค้าออกเดินทางช่วงเช้า 10.30 น. คนละ 850 บาท ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน) ด่านอำเภอเชียงของ โทร. 0 5379 1332

3. **ด่านอำเภอแม่สาย** ฝั่งตรงข้ามคือด่านท่าจีเหล็ก สหภาพพม่า ห่างจากอำเภอเมือง เชียงราย 60 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง ตั้งอยู่เชิงสะพานข้ามแดนไทย-พม่า เป็นตลาด ชายแดน ไทย-พม่า และเป็นจุดเดินทางท่องเที่ยวไปเชียงตุงได้โดยทางรถยนต์ ด่านอำเภอแม่ สาย โทร. 0 5373 1008

สนามกอล์ฟ

สันติบุรี คันทรี่คลับ อำเภอเวียงชัย ห่างจากตัวเมือง 8 กิโลเมตร สนาม 18 หลุม โทร. 0 5366 2821-6

วอเตอร์ฟোর্ต วิลเลจ 333 ม.5 ต.ป่าซาง กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง ห่างจากตัวเมือง 35 กิโลเมตร สนาม 18 หลุม และมีที่พักบริการ โทร. 0 5395 3445-6

ชนวนาเลย์กอล์ฟแอนด์รีสอร์ท (เปิดบริการ ปี 2550) อ.พาน ถ.ไฮเวย์ A2 กิโลเมตรที่ 799 สนาม 18 หลุม โทร. 0 5366 6605

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย หมู่บ้านป่ากือ บนทางหลวงหมายเลข 1211 สายเด่นห้า-คองมะคะ ห่างจากตัวเมือง 6.5 กิโลเมตร ชมแปลงไม้ดอกไม้ประดับ เช่น ดอกปทุมมา กระจับปทุมมา เบญจมาศ แกลดิโอลัส ลิลลี่ ฯลฯ พืชผัก ได้แก่ กะหล่ำ ถั่วแขก ถั่วลันเตา สวนสมุนไพร บนเนื้อที่กว่า 2,000 ไร่ ภายในบริเวณเดียวกันยังมีหนองน้ำขนาดใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำนานาชนิด โดยเฉพาะนกเป็ดน้ำ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08.00-16.30 น. มีบ้านพัก/เต็นท์ ร้านอาหาร และจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรทั้งสดและแปรรูป สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0 5371 4023 โทรสาร 0 5371 4024

สถานีทดลองเกษตรที่สูงวาวี (ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิต เชียงราย 2) หมู่ที่ 3 บ้านคอยช้าง อำเภอแม่สรวย ตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร กับโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน เมื่อ พ.ศ. 2528 สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,500 เมตร มีสภาพอากาศหนาวเย็นตลอดปี โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 18-19 องศาเซลเซียส อันเป็นพื้นที่คั่นคว่ำและทดลองปลูกพืชบนที่สูง เช่น มะคาเดเมีย ชาจีน กาแฟอาราบิก้า ไม้ผล พลับ ท้อ เกาลัด พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ทิวลิป ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีจุดที่น่าสนใจอีกจุดหนึ่งได้แก่ สวนพรรณไม้หอมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ มีจุดชมวิวทะเล

หมอก พระอาทิตย์ขึ้น-ตกสวยงาม ทางสถานีได้จัดบ้านพัก ร้านอาหาร ลานแคมป์ไว้บริการ
นักท่องเที่ยว รายละเอียดติดต่อ โทร. 0 5360 5932 กด 101 โทรสาร 0 5360 5935

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงคอยผาหม่น อำเภอเทิง เป็นศูนย์ส่งเสริมการเพาะปลูกดอกไม้เมืองหนาว เช่น ดอกทิวลิป ดอกกลีบลี ดอกชัลเวียสีแดง ต้นคริสต์มาสสีแดง หลากสีหลายพันธุ์ โดยเฉพาะในฤดูหนาวดอกไม้จะออกดอกสวยงามเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชม รอบบริเวณยังมีทิวทัศน์สวยงามดูแล้วสดชื่น ท่ามกลางอากาศที่หนาวเย็น บริการบ้านพักนักท่องเที่ยว ไม่มีร้านอาหาร ต้องสั่งจองล่วงหน้า สอบถามข้อมูล โทร. 0 5391 8555

การเดินทาง จากตัวเมืองเชียงราย ไปตามทางหลวงหมายเลข 1020 สู่อำเภอเทิง-เชียงคำ แล้วเลี้ยวซ้ายที่โรงเรียนภูซางวิทยาคม ผ่านอุทยานแห่งชาติน้ำตกภูซาง บ้านฮวก ชายแดนไทย-ลาว

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงหัวแม่คำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีรายได้จากการปลูกไม้เมืองหนาว เช่น ดอกกลีบลี ดอกแกลดิโอลัส ดอกเซอร์บิร่า ดอกทิวลิป ศูนย์ฯ มีบ้านพักและเต็นท์ให้บริการนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูลได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย โทร. 0 5377 3496

สถานบันเทิง / ออบน้ำแร่ / สปา / นวดแผนไทย

สถานบันเทิง โรงแรมอินคำ ถนนราษฎร์บำรุง โรงแรมเวียงอินทร์ โรงแรมแสนภูเพลส โรงแรมวังคำ บริเวณถนนเจ็ดยอด เชียงรายไนท์บาซาร์ ล้านนาพลาซ่า ตลาดบ้านคู่

ออบน้ำแร่ น้ำพุร้อนโป่งพระบาท กิโลเมตร ที่ 836-837 ถ.พหลโยธิน เลี้ยวซ้ายเข้า 3 กิโลเมตร มีห้องอาบแช่ 10 ห้อง คนละ 20 บาท โทร. 0 5370 3262

บ่อน้ำร้อนผาสรวิฐ ทางเรือไปตามลำน้ำกก ขึ้นเรือที่ท่าเรือ ซี.อาร์. เจริญสะพานแม่ฟ้าหลวง โทร.0 5375 0009 ใช้เวลา 50 นาที/700 บาท 8 คน ทางรถยนต์ ไปทางถนนหน้าค่ายสี่แยกเด่นห้า 20 กม./30 นาที มีห้องอาบน้ำแร่แบบแช่รวมผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท บริหารงานโดย อบต.คอยฮาง โทร.0 5371 6436 www.doihang.com ใกล้เคียงมีบ่อน้ำร้อนห้วยหมากเหลี่ยม มีห้องอาบน้ำจืด 30 ห้อง มีสระอาบและที่กางเต็นท์ โทร.0 5360 9238 น้ำพุร้อนห้วยหินฝน 7 กิโลเมตร ถนนแม่จัน-ท่าตอน 1089 มีห้องแช่ 8 ห้อง คนละ 30 บาท ห้องดีกอาบ 6 ห้อง คนละ 20 บาท โทร.0 5377 2577 โป่งน้ำร้อนทุ่งเทวี 2 กม. ถ.เวียงป่าเป้า-พร้าว 1150 มีห้องแช่ 2 ห้อง คนละ 20บาท บ่อน้ำร้อนแม่ชะจาน กม.64 ถนนเชียงใหม่-เชียงราย 118 เป็นจุดพักริมทาง ชื่อของฝาก มีห้องอาบน้ำแร่ของเอกชน

สปา/นวดแผนไทย โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ศรีบูรินทร์ โทร.0 5371 7499/10-20.00 น.

ศุมาลี ตรงข้ามวันศรีเกิด โทร.0 5371 9544/9-21.00 น.

กานดาหัตถเวช หน้าโรงแรมวังคำ โทร.0 5375 2220/9-24.00 น. และบริเวณถนน
หน้า โรงแรมวังคำ

เชียงรายโฮมสเตย์

ศูนย์วัฒนธรรมบ้านจะคือ ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมืองเชียงราย โทร.0 6930 2375,
0 9953 5193 กลุ่มกระเจงก่า ตั้งอยู่ตำบลแม่ยาว อ.เมืองเชียงราย โทร.0 5373 7412-3 บ้านยะฟู
ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย โทร.0 9637 1947 คุณสมศักดิ์ จะเหมาะ บ้านจะแล ตำบล
แม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย โทร.0 5373 7412,0 6115 0229 คุณสุรชัย ลิฟู บ้านอาข่าพัฒนา
ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย โทร.0 6117 8830 คุณอาผ่า เณมือ บ้านอาหะยะ ตำบลป่า
ดิ่ง อำเภอแม่จัน โทร. 0 5391 8453 บ้านหัวแม่คำ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง โทร.
0 5360 9106, 0 6192 0170 คุณมาลี โฮมสเตย์มูเซอบ้านจะคือ ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง
เชียงราย บ้านกะเหรี่ยงแจ้วคำ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย บ้านหล่อซา ตำบลแม่ยาว
อำเภอเมืองเชียงราย บ้านลิไซ์ ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย บ้านแสนสุข ตำบลศรีคำ
อำเภอแม่จัน บ้านเข้าเล่าซี้ก้วย อำเภอแม่จัน บ้านมั่งกิ่งกาญจน์ อำเภอเชียงของ

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงราย
โทร.0 5391 4471

ตัวอย่างโปรแกรมนำเที่ยว

วันที่ 1	07.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
	08.00 น.	ออกเดินทางจาก อำเภอเมือง เชียงราย
	09.00 น.	ถึงหมู่บ้านอีก้อสามแยก
	10.00 น.	ถึงหมู่บ้านสันติคีรี คอยแม่สลอง ศึกษาประวัติคอยแม่สลองที่อนุสรณ์ สถานอดีตทหารจีนคณะชาติภาคเหนือ ประเทศไทย ชมสุสานนายพลด้วน เลือกซื้อสินค้าพื้นเมือง รับประทานอาหารกลางวันแบบยูนาน
	12.00 น.	ออกเดินทาง
	13.00 น.	ถึงพระตำหนักคอยตุง แวะชมสวนแม่ฟ้าหลวง
	14.00 น.	ออกเดินทาง ไปนมัสการวัดพระธาตุดอยตุง

- 15.00 น. เดินทางไปแม่สาย ชมชายแดนไทย-พม่า ที่ท่าจี้เหล็ก
รับประทานอาหารเย็น
พักค้างคืนที่อำเภอแม่สาย
- วันที่ 2
- 07.30 น. รับประทานอาหารเช้า
- 08.30 น. ออกเดินทางไปอำเภอเชียงแสน ชมสามเหลี่ยมทองคำ
- 09.30 น. ชมหอนอนอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
- 12.00 น. รับประทานอาหารเที่ยง
- 13.00 น. นมัสการวัดพระธาตุดาเวา วัดพระธาตุดอยมกิตติ วัดป่าสัก
- 14.30 น. ออกเดินทาง
- 15.30 น. ถึงจังหวัดเชียงราย นมัสการพระหยกเชียงราย ที่วัดพระแก้ว,
นมัสการวัดพระสิงห์ แวะชมพิพิธภัณฑ์อุปคำ
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น

บทที่ 4

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

เรื่องของการท่องเที่ยว (Tourism) ตามความเข้าใจ โดยทั่วไป หมายถึง การที่คนเดินทางไปเยือนสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เพื่อการไปชมสถานที่ท่องเที่ยว ไปเยี่ยมเพื่อน เยี่ยมญาติ หรือไปพักผ่อนหย่อนใจ หรืออาจไปใช้เวลาว่างเพื่อกิจกรรมกีฬาประเภทต่างๆ ไปอาบแดด ไปรักษาสุขภาพ ไปปราศรัย ขับขี่ยานพาหนะ ซึ่งของ รับประทานอาหาร ไปเล่นคาสีโน อ่านหนังสือ ท่องเที่ยวไปเรื่อยๆ หรือไปรีนรมย์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ รวมทั้งคนที่เดินทางไปประชุม ไม่ว่าจะเป็น การประชุมด้านธุรกิจ หรือการร่วมกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาอาชีพต่างๆ หรือการไปทัศนศึกษาโดยการนำของมัคคุเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง หรือการไปศึกษาวิจัยในสถานที่ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องบางเรื่อง เป็นต้น

4.1 ความเข้าใจในความหมายของ “การท่องเที่ยว” หรือ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว”

ก่อนที่จะพิจารณาถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สมควรทำความเข้าใจในความหมายของ “การท่องเที่ยว” หรือ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นการยากที่จะอธิบายและให้คำจำกัดความที่ชัดเจนในความหมายที่แท้จริงของคำว่า “การท่องเที่ยว” หรือ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ถึงแม้การท่องเที่ยวจะเป็นกิจกรรมที่ได้มีการพัฒนาการมาแล้ว อย่างน้อยหนึ่งศตวรรษ แต่เพิ่งจะมาได้รับการพิจารณาในคุณค่าและประโยชน์ทางธุรกิจ หรือเป็นศาสตร์ทางการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ ในแง่ความสำคัญทางเศรษฐกิจ เราทราบถึงผลกระทบที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกินวงกว้างจนทำให้หลายฝ่ายต้องหันมาให้ความสนใจกิจกรรม ด้านการท่องเที่ยว แต่ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จนถึงในขณะนี้ก็ยังขาดความสมบูรณ์ ในแง่ทฤษฎีที่จะสนับสนุนความเป็นศาสตร์หรือสาขาวิชาของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนและลงตัว และ ในขณะที่รัฐบาลประเทศต่างๆ เริ่มยอมรับในความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ปราชญ์การณดังกล่าวนี้ จึงเป็นตัวเร่งให้มีการศึกษาด้านการท่องเที่ยวในลักษณะที่เป็นศาสตร์มากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเกิดวารสาร (Journals) บทความ หนังสือ ตำรา หรือหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวขึ้นมามากมายในระยะหลัง ถึงกระนั้นก็ตาม การที่การท่องเที่ยวยังเป็นเรื่องใหม่ และความเข้าใจก็ยังไม่มีความสับสน จึงก่อให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องขนานาประการ ข้อเท็จจริงเห็น ได้จากการที่ยังไม่มีข้อตกลงที่แน่นอนเกี่ยวกับคำจำกัดความของการท่องเที่ยว หรืออะไรที่เป็นองค์ประกอบที่ทำให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรม เป็นต้น ดัง

นั้น การท่องเที่ยวจึงถูกมองได้หลายแง่หลายมุม (Multifaceted) หรือหลายมิติ (Multidimensional) และเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ อย่างหลากหลายและเป็นสหสาขาวิชาการ (Interdisciplinary) อย่างมาก จึงเป็นคำตอบว่า ทำไมจึงให้คำจำกัดความคำว่า “การท่องเที่ยว” ได้ยาก และดูเหมือนว่า คำจำกัดความต่างๆ ที่ได้บัญญัติขึ้นไว้ก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะเรื่องหรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น อุปมาอุปไมยเหมือนหนึ่งการให้คำอธิบาย หรือคำจำกัดความของอาชีพการดูแลสุขภาพ ก็ต้องพยายามอธิบายที่ผู้ป่วยว่ามีปัญหาและความต้องการอะไร หรือการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ ย่อมมีสหสาขาวิชาการอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง

ความพยายามที่จะให้คำจำกัดความเรื่องการท่องเที่ยวและขอบเขตของการท่องเที่ยว อาจต้องพิจารณาถึงกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนร่วมหรือได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งอาจระบุได้ใน 4 ลักษณะ คือ

1. นักท่องเที่ยว ซึ่งแสวงหาประสบการณ์และความพึงพอใจ ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วมักสังเกตเห็นได้จากสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวผู้นั้นเลือก หรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวผู้นั้นให้ความสนใจ

2. ธุรกิจที่ให้บริการทั้งสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนักธุรกิจมองเรื่องการท่องเที่ยวว่าเป็นโอกาสที่แสวงหากำไร โดยการเสนอสินค้าและบริการ ซึ่งตรงกับอุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยว

3. รัฐบาลผู้ซึ่งเป็นเจ้าภาพของพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งมองการท่องเที่ยวว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำมาซึ่งความมั่งมีทางเศรษฐกิจ และอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่รัฐบาลต้องดูแลรวมทั้งรายได้ต่างๆ ที่ประชากรจะได้รับจากธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่อง และนักการเมืองก็จะมองถึงรายรับที่เป็น เงินตราต่างประเทศ และภาษีที่ได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นภาษีทางตรงหรือทางอ้อม

4. ชุมชนที่เป็นเจ้าภาพ โดยปกติประชาชนในท้องถิ่นจะมองการท่องเที่ยวว่าเป็นปัจจัยทางวัฒนธรรม และปัจจัยด้านการจ้างงาน และผลจากความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวจำนวนมากต่อประชากรจำนวนมาก จึงอาจมีทั้งที่เป็นประโยชน์ หรือเป็นอันตราย หรือมีผลพร้อมกันทั้ง 2 ประการ

ดังนั้น จึงอาจให้คำจำกัดความ คำว่า “การท่องเที่ยว” ได้ว่า “เป็นผลรวมของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ ซึ่งเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว นักธุรกิจที่ให้บริการสินค้าและบริการ รัฐบาลที่เป็นเจ้าภาพ และชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ ในกระบวนการการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และในกระบวนการให้การต้อนรับจับคู่ให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน”

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมและการบริการหลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่หยาบยื่นประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวแต่ละคน ซึ่งเดินทางไกลจากบ้านจากเมืองมา จึงมีกิจกรรมหรือการบริการด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ที่พัก อาหารการกิน การซื้อของ การบันเทิง สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการนานาชาติ จัดให้นักท่องเที่ยว ความหมายของ “การท่องเที่ยว” ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่มีส่วนร่วม 4 ประการ ดังกล่าวข้างต้น จึงถูกเชื่อมโยงไปสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจและโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยว ซึ่งก็เป็นส่วนประกอบของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ในกระบวนการดังกล่าวอยู่ด้วย

สำหรับความหมายของคำว่า “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ได้มีคำจำกัดความกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ซึ่งให้ความหมาย “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีคำตอบแทน และหมายรวมถึง

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
3. ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว
4. ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
5. ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
6. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน โฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

4.2 โครงสร้างขององค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพ โดยทั่วไปขององค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จากทั้งบทบัญญัติทางกฎหมายและข้อมูลแวดล้อมอื่นๆ พบว่า องค์กรภาครัฐนั้นมีกฎหมายกำหนด รูปแบบขององค์กรและอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน แต่สำหรับภาคเอกชนนั้น รัฐส่งเสริมให้เอกชน มีการลงทุนดำเนินการอย่างอิสระ เพื่อการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจเป็นหลัก และเพื่อให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีการกระจายรายได้ การสร้างงาน การประกอบธุรกิจจึงเป็นไปโดยอิสระรัฐไม่เข้าไปแทรกแซง และให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี

การที่มีกฎหมายกำหนดรูปแบบขององค์กรธุรกิจบางอย่างไว้ เช่น การจดทะเบียนในรูปนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน จำกัด เป็นการกำหนดให้ธุรกิจมีความเป็นระบบ และเป็นการให้

ความเป็นธรรมและคุ้มครองผู้ลงทุน ผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการเลือกรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับ จำนวนทุน ลักษณะของกิจการแต่ละประเภท หรือเป้าหมายของการประกอบกิจการ เป็นต้น ดังนั้น รูปแบบขององค์กรภาคเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีหลากหลาย ไม่ตายตัว แล้วแต่เอกชนจะเลือกว่าองค์กรหรือรูปแบบใดจะเหมาะกับกิจการ และหากรัฐจะเข้ามาจำกัดสิทธิบางประการ ก็เป็นเพียงกิจการที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ในชีวิตของของสาธารณชน เช่น ธุรกิจการบิน ธุรกิจการประกอบสถานบริการ หรือมีผลกระทบต่อสาธารณะ เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การดำเนินการของภาคเอกชนจึงเป็นไปโดยอิสระ ภายใต้หลักการที่จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

องค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว อาจอยู่ในรูปกลุ่มบุคคลที่เป็นนิติบุคคล เช่น บริษัท จำกัด หรือกลุ่มบุคคลที่ไม่เป็นนิติบุคคล ไม่เป็นองค์การตามกฎหมายแต่รวมตัวเข้าเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะ แก้ปัญหาบางอย่างร่วมกัน เช่น สมาพันธ์ หรือชมรมที่ไม่มีฐานทางกฎหมายรองรับ หรือเป็นสมาคมต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ เช่น สมาคมเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเข้ามา สมาคมเกี่ยวกับการนำเที่ยวในประเทศ สมาคมที่เกี่ยวกับรถโดยสาร รถนำเที่ยว สมาคมที่เกี่ยวกับการโรงแรม สมาคมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการประชุมสัมมนา สมาคมที่เกี่ยวกับการมัคคุเทศก์ นอกจากนี้ยังมีสมาคมอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น สมาคมที่เกี่ยวกับภัตตาคารร้านอาหาร สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับ สมาคมรถโดยสารไม่ประจำทาง สมาคมรถท่องเที่ยว สมาคมสวนสนุกและสวนพักผ่อนหย่อนใจ สมาคมเรือเร็ว เป็นต้น และองค์กรเอกชนในรูปแบบของสภาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รวมสมาชิกที่เป็นเอกชนที่ประกอบการท่องเที่ยว ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544

4.2.1 องค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่มุ่งแสวงหาผลกำไร

เนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับประเทศในลำดับต้นๆ จึงมีผู้สนใจประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาก ทั้งผู้ประกอบการรายย่อย ได้แก่ พ่อค้า แม่ค้าทั้งหลาย และรายใหญ่ ได้แก่ โรงแรม ศูนย์การประชุม หรือเจ้าของสถานบริการต่าง ๆ ซึ่งเอกชนแต่ละรายได้ประกอบกิจการ ไปตามความประสงค์ ตามความตกลง หรือตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน และเลือกรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับกิจการของตน

1. องค์การเอกชนที่ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่เป็นนิติบุคคล

ในรูปของบริษัท จำกัด หรือห้างหุ้นส่วน จำกัด บริษัทมหาชน จำกัด ซึ่งต้องจดทะเบียนการจัดตั้งตามกฎหมาย และมีแบบพิธีต่างๆ มีรูปแบบโครงสร้างการบริหารตามที่กฎหมายกำหนด องค์กรจะแตกต่างหากจากผู้ถือหุ้น โครงสร้างในการบริหาร ได้แก่ กรรมการและผู้ถือหุ้น โดยกรรมการทำหน้าที่ในการบริหาร และเป็นตัวแทนของนิติบุคคล ซึ่งผู้ถือหุ้นจะเป็นผู้ที่เลือกกรรมการและควบคุมการทำงานของคณะกรรมการ การควบคุมทำโดยการประชุม ออกเสียงรับรองในการประชุม ในการดำเนินการต่างๆ ต้องเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ ภายใต้วัตถุประสงค์ที่ได้จดทะเบียนไว้

2. องค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่ไม่เป็นนิติบุคคล

แต่อยู่ในรูปกลุ่มบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ ไม่จดทะเบียน เป็นต้น ซึ่งความเป็นรูปแบบหรือโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างไปจากองค์กรนิติบุคคลและมีการบริหารที่ไม่ซับซ้อนมากนัก กล่าวคือผู้ถือหุ้นบริหารงานด้วยตนเอง และรับผิดชอบด้วยตนเอง ซึ่งเหมาะสมกับธุรกิจที่ไม่มีทุน มากนัก และมีผู้ลงทุนไม่มากมาย

อย่างไรก็ตามการจดทะเบียนนิติบุคคลหรือการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจ อยู่ภายใต้หลักการคือผู้ลงทุน เป็นผู้บริหารจัดการของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรสูงสุด มีการแบ่งผลกำไรกัน และมีความเป็นอิสระ รัฐจะเข้าตรวจสอบเฉพาะเรื่อง ผลประโยชน์ของรัฐ เช่น การจัดเก็บภาษี เป็นต้น หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะชน หรือกระทบกับการสาธารณสุข โภคของรัฐ หรือกระทบกับทรัพยากรของชาติ เป็นต้น

4.2.2 ประเภทของการประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวมีความหมายกว้างขวางและมีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลายประการ อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมาตรา 4 ได้ให้คำจำกัดความของ “ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” และได้ให้ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า “เป็นอุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทน และหมายรวมถึง”

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
3. ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว
4. ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
5. ธุรกิจกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
6. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน โฆษณาเผยแพร่ หรือดำเนินงานอื่นใด โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

ซึ่งแต่ละลักษณะธุรกิจต่างก็ถูกกำหนดด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น หากต้องการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการบิน ซึ่งเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ จะต้องถูกกำหนดให้อยู่ในรูปบริษัท นิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนจำนวนมากกว่าธุรกิจทั่วไป และต้องได้รับอนุญาต เป็นต้น

4.2.3 โครงสร้างองค์กรเอกชนที่มีได้มุ่งแสวงหาผลกำไร

การที่มีผู้ประกอบการจำนวนมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวย่อมมีอุปสรรคในเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องการที่ผลประโยชน์ขัดแย้งกันในกลุ่มผู้ประกอบการกันเอง เช่น โรงแรมในเขตเดียวกันแย่งกันตัดราคากัน การแย่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในธุรกิจเดียวกัน การหลงกลวงเรื่องราคาและคุณภาพสินค้าต่อนักท่องเที่ยว การขาดงบประมาณในด้านการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว หรือปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นทางการ ซึ่งผู้ประกอบการเอกชน ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือกัน และร่วมกันรักษา ผลประโยชน์ภายในกลุ่มธุรกิจ การร่วมมือและการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ประกอบการมีหลาย รูปแบบเพื่อให้เกิดเอกภาพในการปกป้อง และส่งเสริมธุรกิจของกลุ่ม ทั้งนี้การศึกษาจะแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. โครงสร้างชมรมและสมาคมซึ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ชมรมและสมาคมเป็นรูปแบบองค์กรธุรกิจเช่นเดียวกัน และมีลักษณะร่วมกันคือ ต่างก็เป็นองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรตามกฎหมาย และความมุ่งหมายในการร่วมกันทำกิจกรรมบางอย่าง โดยมีใจเพื่อแสวงหาผลกำไร

2. โครงสร้างชมรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มบุคคลที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ซึ่งตามกฎหมาย ชมรม ไม่ได้เป็นองค์กรเอกชนตามกฎหมาย ต่างจาก บริษัท จำกัด หรือสมาคม การจัดตั้งจึงไม่มีรูปแบบพิธีการ ไม่ต้องมีการติดต่อกับราชการ เป็นไปตามความประสงค์ของผู้เข้าก่อตั้ง การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดข้อบังคับ หรือการกำหนดสมาชิก เป็นไปตาม ความตกลงอย่างอิสระ โดยแท้จริง การกำหนดโครงสร้างของชมรม การกำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องจึงเป็นไปตามความตกลงกัน และไม่มีรูปแบบที่แน่ชัด

ชมรมไม่ได้มีฐานะทางกฎหมาย การทำอะไรๆ ตามกฎหมายจึงไม่สามารถใช้ในนามชมรมได้ นอกจากกิจกรรมที่ทำร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการหรือไม่มีผลตามกฎหมาย หากต้องการให้มีผลตามกฎหมายต้องอาศัยชื่อสมาชิก หรือชื่อกรรมการชมรมที่ได้รับมอบหมายจากชมรมเป็นครั้งคราวไป แต่การนั้นๆ จะไม่ผูกพันชมรม แต่จะผูกพันสมาชิกที่ได้เข้าทำกิจการนั้นเป็นการส่วนตัว อย่างไรก็ตาม การก่อตั้งชมรมสามารถทำได้ง่ายไม่มีความซับซ้อนต่างจาก การก่อตั้งนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงพบว่าปัจจุบันมีชมรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากมาย กระจาย

ไปตามท้องถิ่น ทั่วประเทศ อย่างไรก็ดี เนื่องจากชมรม ไม่มีสถานะทางกฎหมาย จึงไม่มีความชัดเจนแน่นอน ในการบริหารจัดการ และทำให้ติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก และหน่วยธุรกิจอื่น เป็นไปอย่างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เพราะบุคคลภายนอกจะไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของบุคคลในชมรมอย่างแน่ชัด บทบาทของชมรมจึงจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันมากกว่า อย่างไรก็ดีตามพบว่า ชมรมการท่องเที่ยวบางแห่ง เช่น ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง ข้อบังคับชมรม และผู้แทนของชมรมไว้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ดี เนื่องจากมิได้มีการจดทะเบียนไว้กับหน่วยราชการ เอกสารดังกล่าวในทางกฎหมาย จึงเป็นเพียงเอกสารภายในเท่านั้น อาจไม่มีผลผูกพันไปยังบุคคลภายนอกด้วย

4.2.4 โครงสร้างสมพันธ์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

สมพันธ์เป็นการก่อตั้งโดยไม่มีรูปแบบกฎหมายรองรับ และไม่มีสถานะทางกฎหมาย เช่นเดียวกับชมรมแต่ในทางปฏิบัติพบว่า ชมรมมักเป็นที่รวมกันของผู้ประกอบการรายย่อย และส่วนใหญ่มักอยู่ในพื้นที่เดียวกัน แต่สมพันธ์มักจะกำหนดให้สมาชิกเป็นสมาคม หรือผู้ประกอบการรายใหญ่ การจัดตั้งเป็นไปตามความตกลงของสมาชิกเป็นสำคัญ

สมาชิกของสมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นองค์กร เช่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวต่างๆ การจัดตั้งสมพันธ์มีรูปแบบค่อนข้างเป็นทางการ มีวัตถุประสงค์ ตลอดจน ข้อบังคับ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการบริหารจัดการระหว่างสมาชิกอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ในสมพันธ์ และมีการประสานงานกันระหว่างองค์กรและสมาชิกอย่างเป็นทางการ เนื่องจากไม่ได้เป็นองค์กรตามกฎหมาย โครงสร้างในการบริหารจัดการของสมพันธ์จึงมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงไม่ยึดติดกับรูปแบบใดๆ และมีความแตกต่างไปตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้ง

จากการศึกษาพบว่าสมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยู่มาก และเนื่องจากสมาชิกของสมพันธ์ต่างก็เป็นสมาคม และสมาคมเองมีสมาชิกอยู่จำนวนมากกระจายไปทั่วประเทศ สมพันธ์จึงมีความกว้างขวางมากกว่าชมรม และพบว่าสมพันธ์มีบทบาทในระดับประเทศ เช่น สมพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้แทนจากสมพันธ์จำนวนสี่คนเป็นคณะกรรมการก่อตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับผู้แทนสมาคมการท่องเที่ยวอื่นๆ

ชมรม สมาคม และสมพันธ์เป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร ค่าใช้จ่ายต่างๆ จึงมาจากค่าสมาชิกเป็นหลัก และอาจได้มาจากเงินบริจาค และไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ ซึ่งทำให้มีอุปสรรคในการดำเนินงาน

4.2.5 โครงสร้างของสมาคมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ปัจจุบันผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รวมตัวกันในรูปของสมาคมต่าง ๆ มากมายและกระจายไปทั่วประเทศ หลายสมาคมมีบทบาทในระดับประเทศ และมีบทบาทมากในการขยายการท่องเที่ยวของประเทศ

การก่อตั้งสมาคมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ภายใต้กฎหมายแพ่งพาณิชย์ ซึ่งเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นมาอันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกันมิใช่เป็นการหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งกัน ต้องมีข้อบังคับและจดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล การก่อตั้งสมาคมจึงมีลักษณะแตกต่างจากรูปแบบเอกชน เนื่องจากมิได้มุ่งแสวงหาผลกำไร แต่โดยมากผู้ประกอบการรวมตัวกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน หรือเพื่อประโยชน์ในการปกป้องผลประโยชน์ทางธุรกิจร่วมกัน หรืออื่นใดตามที่ได้ร่วมกันเข้าจัดตั้งสมาคมนั้นๆ

โครงสร้างของสมาคมตามที่กฎหมายแพ่งพาณิชย์กำหนด ประกอบด้วย คณะกรรมการ ผู้ทำหน้าที่บริหารงานและเป็นตัวแทนของสมาคม ซึ่งคณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งของสมาชิก ซึ่งแต่ละสมาคมจะกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกไว้ สมาชิกเป็นผู้ควบคุมการทำงานของ คณะกรรมการผ่านการประชุม ซึ่งตามกฎหมายกำหนดให้ต้องมีการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสมาคมเป็นองค์กรเอกชน ซึ่งมีความเป็นอิสระ ไม่ถูกจำกัดโครงสร้างไว้อย่างเคร่งครัด ต่างจากองค์กรภาครัฐ แต่ละสมาคมจึงสามารถกำหนดโครงสร้างขององค์กรของตน เพิ่มเติมได้เสมอ เช่น อาจกำหนดให้มีสมาชิกหลายประเภท และมีอำนาจการออกเสียงลงคะแนนแตกต่างกัน เป็นต้น

4.2.6 การประสานงานระหว่างองค์กรเอกชนในการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

เนื่องจากการจัดการการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายตั้งแต่ผู้มาเยือน องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวต่างๆ หรือแม้แต่องค์กรการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยอ้อมทั้งหลาย แม้กระทั่งประชาชนทั่วไปในฐานะที่เป็นเจ้าบ้าน การประสานกันเพื่อให้กิจการต่างๆ ดำเนินไปได้จึงเกิดขึ้นตลอดเวลา และการประสานที่ดีย่อมก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย

4.2.7 การประสานงานกันระหว่างองค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่มุ่งแสวงหาผลกำไร

โดยทั่วไปภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่างต้องประสานกันเองเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของตนดำเนินไปได้ในตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ผู้ซื้อ สินค้า และ ผู้ผลิต เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ เช่น บริษัทนำเที่ยวต้องประสานกับ โรงแรม กับผู้ประกอบการ รถโดยสาร กับสายการบิน เป็นต้น และมุ่งที่จะให้มีการแสวงหาผลกำไรร่วมกันเป็นหลัก การประสานกันอาจอยู่ในรูปของการตกลงที่เป็นรูปธรรม เช่น การทำสัญญาร่วมกัน การวางแผนการตลาดร่วมกัน การจัดกิจกรรมความร่วมมือต่างๆ หรือการลงทุนร่วมกันในการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างๆ หรือการตกลงที่ไม่เป็นรูปธรรม เช่น การเลือกที่จะเข้าไปบริโภคที่ร้านอาหารใด เป็นต้น จากศึกษาพบว่า การประสานประโยชน์ในองค์กรจะเกิดขึ้นเมื่อมีผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่า การประสานกันเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่ที่เป็นผลร้ายไปกว่านั้นคือ การเกิดปัญหาการแข่งขันกัน ในลักษณะที่ไม่เป็นผลดีต่อส่วนรวม เช่น การร่วมมือกันจัดทัวร์ศูนย์เหรียญ ที่ตัดราคาโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของการบริการ การหลอกลวงเรื่องคุณภาพของสินค้า การให้บริการเช็กทัวร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลลบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและมีผลเสียกับการท่องเที่ยวในระยะยาว

4.2.8 การประสานงานกันระหว่างองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ได้มุ่งแสวงหาผลกำไร

การจัดตั้งชมรมมักอยู่ในหมู่ของผู้ประกอบการที่ใกล้ชิดกันในพื้นที่และมักจะเป็นพื้นที่ขนาดเล็กมากกว่า การประสานงานจึงไม่ได้กว้างขวางหรือมีเครือข่ายมากนัก เนื่องจากรวมตัวกันเป็นไปตามอสังขาคัยเป็นการรวมตัวกันของบริษัท หรือหน่วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยมิได้มีการจดทะเบียน หรือจัดตั้งขึ้นโดยผ่านแบบพิธีทางกฎหมาย ทำให้การพิจารณาถึงระบบการประสานงานโดยองค์กรรูปแบบนี้ไม่สามารถทำความเข้าใจได้จากเอกสารในทางกฎหมาย แต่ต้องพิจารณาระบบการประสานงานจากกิจกรรมที่ได้ลงมือกระทำกันจริง ซึ่งในเบื้องต้น จะพบว่า ระบบการประสานงานโดยองค์กรเหล่านี้มักเป็นเรื่องตามอสังขาคัย ไม่ได้มีการจัดประชุมหรือมีวาระเป็นทางการ และต้องอาศัยความร่วมมือของเหล่าสมาชิกเป็นสำคัญเพื่อให้กิจกรรม ขององค์กรรูปแบบนี้ดำเนินไปได้

การประสานงานของชมรมกับบุคคลภายนอก เป็นเรื่องที่ไม่ค่อยมีประสิทธิผลมากนัก เพราะชมรมไม่ได้มีฐานะเป็นทางการ และไม่ได้มีการกำหนดบทบาทของบุคคลในชมรมไว้ชัดเจน เช่น เรื่องผู้ใดเป็นผู้แทน และไม่ได้จดทะเบียนไว้กับราชการเช่นเดียวกับสมาคม หรือบริษัท จำกัด บุคคลภายนอกย่อมไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นมากนักในการติดต่อประสานงาน อย่างไรก็ตาม

ก็ดี แม้บางชมรมจะได้มีเอกสารชัดเจนถึงหน้าที่ของบุคคลในชมรม แต่ในทางกฎหมาย เอกสารดังกล่าวถือเป็นเอกสารภายใน และไม่อาจผูกพันบุคคลภายนอก

การรวมตัวในรูปชมรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ยังกระจุกอยู่ในหมู่ของผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน การประสานงานจึงมักเป็นเรื่องการจัดกิจการในเขตพื้นที่ สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีในหมู่สมาชิก เมื่อมีการจัดงานหรือมีเทศกาลต่างๆ และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความช่วยเหลือต่างๆ ตามวาระหรือโอกาส ไม่ได้มีบทบาทที่ขยายออกไปมาก

4.2.9 การประสานงานในรูปแบบสมาพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

สมาพันธ์ เป็นการรวมตัวของกลุ่มเอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่ไม่มีรูปแบบก่อตั้งที่ต้องจดทะเบียนเป็นทางการ สมาชิกของสมาพันธ์ ได้แก่ สมาคม หรือ ชมรม ซึ่งแล้วแต่ว่า ในการก่อตั้งจะประสงค์ให้กลุ่มธุรกิจลักษณะใดเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งข้อแตกต่างของสมาชิกของชมรมกับสมาชิกของสมาพันธ์คือ สมาชิกของชมรมอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือ เป็นนิติบุคคล แต่สมาชิกของสมาพันธ์ต้องเป็นรูปแบบองค์กรที่ชัดเจนกว่า ทำให้สมาพันธ์มีความกว้างขวางกว่าการรวมตัวในรูปแบบของชมรมมาก ได้แก่ สมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย

การจัดตั้งเป็นไปตามความตกลงของสมาชิกเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากสมาชิกของสมาพันธ์ส่วนใหญ่ เป็นองค์กร เช่น สมาคมต่างๆ ย่อมต้องการความชัดเจนในการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ดังนั้น จึงพบว่า การจัดตั้งสมาพันธ์จึงมีรูปแบบอย่างเป็นทางการ มีวัตถุประสงค์ ตลอดจน ข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการบริหารจัดการระหว่างสมาชิกอย่างเป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ในสมาพันธ์ และมีการประสานงานกันระหว่างองค์กรและสมาชิกอย่างเป็นทางการ

การประสานงานในระหว่างสมาชิกของสมาพันธ์จึงมีความเป็นชัดเจน ตามกฎระเบียบที่ได้วางไว้ ทำให้สมาพันธ์ส่วนมากมีการประสานกันอย่างต่อเนื่องส่วนมากจะอยู่ในรูปของการประชุมสัมมนา ร่วมแสดงความคิดเห็น ก่อให้เกิดบทบาทในสังคมการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรมสมาชิกของสมาพันธ์ ที่เป็นสมาคมต่างๆ ส่วนมากมักจะเป็นสมาคมต่างๆ ที่กระจายไปทั่วประเทศ เมื่อรวมกันเป็นสมาพันธ์จึงมีความกว้างขวาง และมีบทบาทในระดับประเทศ และเป็น องค์ประกอบสำคัญในการประสานประโยชน์ต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ดี ยังมีสมาพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ อีก ที่จัดตั้งขึ้น ในภูมิภาคต่างๆ ซึ่งก็มีบทบาทหน้าที่คล้ายๆ กับสมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย แต่จะจำกัดพื้นที่ขอบเขตการทำงานในภูมิภาคที่สมาพันธ์นั้นตั้งขึ้นมา

4.2.10 ระบบการประสานงานโดยสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว

การประสานงานโดยสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งที่แสวงหาผลกำไรและมีได้มุ่งแสวงหาผลกำไรมีจุดเริ่มต้นจากการรวมตัวกันของผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่อาจเป็นนิติบุคคล เช่น บริษัท จำกัด หรือหน่วยธุรกิจการท่องเที่ยวที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ตามที่ได้กล่าวถึงไปแล้วเรื่องโครงสร้างของสมาคม ซึ่งวิธีการประสานงานกันของสมาคมเป็นไปตามตราสารจัดตั้ง ภายใต้ข้อบังคับ และวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ ที่ได้จดทะเบียนไว้ และมักจะผ่านการประชุมร่วมกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม พบว่า หลายสมาคมได้มีกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะสมาคมที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน มีการประสานที่เป็นการมีส่วนร่วมในงานต่างๆ ของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย เช่น การเข้าร่วมเทศกาลการท่องเที่ยวของจังหวัด การจัดเทศกาลประจำปี หรือการจัดรายการส่งเสริมการขายต่างๆ ร่วมกัน เป็นต้น

4.2.11 บทวิเคราะห์ปัญหาสถานะและบทบาทขององค์กรเอกชนในธุรกิจการท่องเที่ยว

จากการศึกษาที่ผ่านมาในเรื่องการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่มุ่งหมายในการแสวงหากำไรสูงสุด (Maximum Benefits) พบว่า เอกชนจำนวนมาก ขอมดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยว หรือแข่งขันกันแย่งชิงลูกค้าคือ นักท่องเที่ยวกัน จนเกิดความเสียหายต่อภาพรวมของการท่องเที่ยว อันได้แก่

1. การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวด้วยกัน เช่น การจัดทัวร์ศูนย์เหรียญ โดยการติดต่อผ่านนายหน้าประเทศคู่ค้า และให้ค่าตอบแทนแก่นายหน้าผู้ส่งนักท่องเที่ยวเข้ามา โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับบริการที่คุณภาพต่ำ ผสมกับการข่มขู่หลอกลวง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่พอใจ เจ็บแค้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ และทำให้ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจอย่างสุจริตไม่สามารถคงอยู่ได้ เพราะไม่สามารถที่จะลดต้นทุนลงมาต่อผู้ได้

2. การเอาใจเอาเปรียบหรือดัดมุ่นนักท่องเที่ยว การจัดที่พัก ไม่มีมาตรฐาน การพานักท่องเที่ยวไปใช้บริการ หรือเพื่อหากำไรเกินควร อาทิเช่น พาไปซื้ออัญมณีหรือเครื่องประดับที่มีราคาสูงเกินกว่าความเป็นจริง นำไปดูโชว์อนาจาร หรือไปซื้ออาหารบำรุงสุขภาพ ซึ่งของที่ระลึกคุณภาพต่ำ หรือบังคับซื้อทัวร์นอกรายการ (Optional Tours) ในราคาที่สูงกว่าปกติ

3. การท่องเที่ยวที่เป็นการทำลายธรรมชาติหรือ สิ่งแวดล้อม เช่น การดำน้ำที่ดูปะการังที่ขาดการแนะนำและควบคุมที่ดี การที่สถานบริการ โรงแรมระบายน้ำเสียลงสู่ทะเล การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง เช่น โรงแรม หรือร้านอาหารรุกล้ำชายหาดหรือที่สาธารณะประโยชน์ เป็นต้น

บทที่ 5

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

5.1 ความหมายของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

กระบวนการที่กระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการวางแผน คือ แผนงาน (plans) โครงการ (projects) หรือกิจกรรม (activities) ที่ครอบคลุมสาระสำคัญทุกด้านของการพัฒนาการท่องเที่ยว

5.2 ความสำคัญของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการกำหนดขอบเขตและแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานที่และสังคมในพื้นที่ท่องเที่ยว (ส่งเสริมผลกระทบทางบวก) โดยหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นให้มากที่สุด

ลักษณะของความจำเป็นในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวสรุปได้ว่า

1. ลักษณะของสินค้าท่องเที่ยว ตามลักษณะวงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยว
2. การเป็นเครื่องมือในการนำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ
3. การเป็นเครื่องมือในการสร้างงานสร้างอาชีพ
4. การกำหนดอัตราภาษีศุลกากรเพื่อป้องกันอุตสาหกรรมภายในประเทศ
5. การมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมอื่น
6. การแข่งขันด้านราคาในระดับสูง
7. ความเกี่ยวข้องกับฤดูกาล
8. การลงทุนสูง

5.2.1 กรอบวิธีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

1. เน้นความยืดหยุ่นและความต่อเนื่อง
2. การวางแผนแบบองค์รวม

3. การวางแผนแบบบูรณาการ
4. การวางแผนโดยยึดหลักการจัดการเชิงระบบนิเวศ
5. การวางแผนที่เน้นการยอมรับและปฏิบัติได้
6. การวางแผนแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.2.2 กระบวนการวางแผน

1. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
2. เก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. ร่างแผนการพัฒนา ทบทวนและปรับปรุงแผน
5. จัดทำแผนพัฒนา และนำไปปฏิบัติและติดตามตรวจสอบ

5.2.3 นโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

แผนยุทธศาสตร์ของสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์

1. ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับโลก
2. อุตสาหกรรมภาพยนตร์ ของประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันระดับ นานาชาติ และเป็นหนทางสำคัญของการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

พันธกิจ

1. สร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวให้แก่ทุกภาคส่วน
3. พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ให้เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน
4. พัฒนา ยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
5. สร้างความมั่นใจ อำนาจความสะอาด และ ให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
6. พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยว
7. ส่งเสริม สนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย
8. ส่งเสริม สนับสนุน อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดความยากจนระดับชุมชนด้วยการท่องเที่ยว
2. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้สมดุล และแข่งขันได้ไปอย่างยั่งยืน
3. การต่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยว
4. การพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์

เป้าประสงค์

1. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
2. มีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อนำรายได้เข้าประเทศ
3. บทบาทของประเทศไทยในการเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในเวทีโลก
4. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่สอดคล้องระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (จังหวัดที่มีโอกาสทางการท่องเที่ยวสูง และกลาง 80% โอกาสน้อย 20%)
5. พัฒนามาตรฐานในด้านการบริการ (40%) ความปลอดภัย (20%) และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน(40%)
6. พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อภารกิจทั้ง 3 ด้าน
7. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความยั่งยืนและสมดุลกับสภาพแวดล้อม

กลยุทธ์

1. พัฒนาขีดความสามารถของชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นให้สามารถพัฒนารูปแบบสินค้าและบริการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้
2. สร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนา หรือ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล
3. พัฒนาระดับมาตรฐาน การให้บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
4. พัฒนารูปการบริการถ่ายทำภาพยนตร์ ให้มีศักยภาพ และส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศไทย
5. ผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
6. สร้างความมั่นใจ แก่นักท่องเที่ยวในการบริหารวิกฤติ อำนาจความสะดวกและให้ความปลอดภัย

5.3 นโยบายและแผนการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สืบเนื่องจากการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาตามการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งอาศัยกฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และ พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับการโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ รวมทั้งการแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ต้องโอนภาระงานด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านพัฒนาบริการท่องเที่ยว และด้านทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวไปให้กับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ จะยังคงทำหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 จนกว่ากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะรับโอนภารกิจไปดำเนินการหลังเดือนตุลาคม 2547 ไปแล้ว นับแต่ปี 2546 ททท. จึงได้ปรับแผนวิสาหกิจเพื่อให้สอดคล้องกับการก่อตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยปรับบทบาทมาเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นหน้าที่ด้านการบริหารจัดการการตลาด การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นหลัก

5.3.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2546 - 2549

- ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญ ในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล
- ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก การเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน
- ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อร่วมกันจัดอุปสรรคทางการท่องเที่ยว และเป็นหนทางก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย
- มุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในบทบาทเชิงวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตลาด

5. เร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E-TOURISM) เพื่อรองรับการทำธุรกรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการตลาดด้วยระบบสารสนเทศ โดยมีกลไกในการควบคุมและป้องปราม เพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

5.4 แนวโน้มเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวในอนาคต

จากผลการศึกษาศักยภาพของไทยต่อการดำเนินการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549 : 39 – 44) ได้กล่าวถึงแนวโน้มเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวในอนาคตไว้ดังนี้

5.4.1 แนวโน้มการตลาดในอนาคตที่ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาเทคโนโลยี

การตลาดในที่นี้หมายถึง กระบวนการทางการพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดการซื้อขายเป็นหลัก ในอดีตการส่งเสริมการตลาดมักพิจารณาองค์ประกอบ 4 อย่าง ในการทำการตลาดหรือที่เรียกว่า 4 Ps คือ สินค้าและบริการ (Product) ราคา (Price) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) และตลาดลูกค้า (Place) แต่ในปัจจุบันการพิจารณาการดำเนินงานตามหลักการเดิมดูเหมือนจะหย่อนประสิทธิภาพและไม่สามารถช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดได้ สืบเนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบข้อมูลสินค้าและบริการ ฐานข้อมูลลูกค้า และ ฐานข้อมูลทางการตลาดขึ้น โดยเทคโนโลยีใหม่ๆ สามารถช่วยให้การเข้าถึงผู้บริโภคเฉพาะแต่ละบุคคลเป็นไปได้สูงขึ้น โดยข้อมูลที่เผยแพร่จะเป็นการส่งข้อความทั่วไป (Mass Message) หรือ ข้อความสำหรับแต่ละบุคคล (Tailor-made Message) จากการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด ทั้งในส่วนของ การคัดเลือกตลาด และ ความเป็นไปได้ในการเข้าถึงตลาด ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าการดำเนินการตลาดยุคใหม่เป็นการดำเนินงานโดยอาศัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ

5.4.2 การเปลี่ยนแปลงจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การสื่อสารโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์จะมีมากขึ้นในอนาคตมากกว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ในส่วนของการตลาดการเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อมูลผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีราคาที่ถูกกว่าการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ และวิทยุ และ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้ง

สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบันยังทำให้สื่อประเภทนี้มีศักยภาพเทียบเท่ากับการให้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น

5.4.3 การตลาดแบบ Two-way Communication

การพัฒนาเทคโนโลยียังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรง (Direct Marketing) เพื่อนำเสนอสินค้าที่เหมาะสม การสื่อสารลักษณะ One-way Communication จะเปลี่ยนไปเป็นลักษณะ Two-way Communication การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการทำการตลาดในปัจจุบันมักจะเริ่มทำในรูปแบบการรับข่าวสารและส่งข่าวสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย มากกว่าการส่งข่าวสารจากผู้ขายมายังผู้ซื้อเพียงอย่างเดียว การพัฒนาการดำเนินการด้าน การตลาด โดยเฉพาะการเลือกใช้สื่อ จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อสามารถติดต่อกับผู้ขายได้โดยตรง อาทิ เว็บไซต์ ของการท่องเที่ยวสิงคโปร์ www.newasiasingapore.com ได้เปิด Chat room สำหรับนักท่องเที่ยวในการสอบถามข้อมูล โดยนักท่องเที่ยวสามารถสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้วิธีการดังกล่าวพนักงานของการท่องเที่ยวสิงคโปร์ยังสามารถสอบถามข้อมูลทางการตลาดที่เป็นประโยชน์ได้จากนักท่องเที่ยวอีกด้วย นอกจากนี้การนำเสนอข้อมูลยังเป็นลักษณะ Tailor-made มากขึ้น โดยกำหนดข้อมูลที่น่าสนใจที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสนองตอบความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ซึ่งสามารถเห็นได้จากเว็บไซต์ ของการท่องเที่ยวแต่ละประเทศที่มีความพยายามแบ่งกลุ่มเป้าหมายจัดสรรข้อมูลตามความต้องการ และสินค้าที่ต้องการนำเสนอขายแต่ละกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งจัดทำเว็บไซต์ เป็นภาษาท้องถิ่นสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายนั้น เว็บไซต์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีการจัดการในลักษณะนี้ เช่น www.australia.com www.tourismthailand.org เป็นต้น อาจสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวการพัฒนาของเทคโนโลยีปัจจุบันมีผลอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงทางการตลาด โดยเฉพาะในด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การจัดทำหน้าจบรวมถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว อาทิ การพัฒนาระบบ CRS และ GDS และอินเทอร์เน็ต สามารถสรุปแนวโน้มการส่งเสริมการตลาดและการขายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สืบเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคตดังนี้

(ก) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองจากคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้านหรือที่ทำงาน โดยการค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ดังนั้น การเก็บข้อมูล จัดการข้อมูล คัดเลือกข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยต้องคำนึงถึงการตลาดแบบดั้งเดิมเนื่องจากข้อจำกัดของการใช้อินเทอร์เน็ต คือ

1. ความสามารถในการสร้างความเชื่อถือของระบบให้กับนักท่องเที่ยว เนื่องจากเสมือนเป็นการติดต่อกับระบบข้อมูลไม่สามารถรับประกันความเชื่อถือในการดำเนินงานได้เมื่อเปรียบเทียบกับความเชื่อถือที่สร้างได้โดยมนุษย์ ทั้งความเชื่อถือในเรื่องข้อมูลและความเชื่อถือในการให้บริการในกรณีที่สามารถซื้อขายผ่านระบบนั้น ๆ

2. ความสามารถของเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่ไม่เท่ากัน ทำให้ไม่สามารถรับข้อมูลบางส่วนได้ เช่น การส่งรูปภาพหรือเสียงประกอบ อาจทำให้การรับข้อมูลเป็นไปได้ช้า และบางครั้งไม่สามารถรับได้ทำให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปได้ไม่สมบูรณ์

3. การสิ้นเปลืองเวลาในการค้นหาข้อมูลสำหรับผู้ที่ไม่เคยใช้ระบบ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ในการค้นหาและเลือกใช้วิธีอื่นในการค้นหาแทน

(ข) การเผยแพร่ตลาดการท่องเที่ยวหลากหลายขึ้น เพราะการท่องเที่ยวสามารถที่จะทำการเผยแพร่ผ่านกิจกรรมการตลาดที่หลากหลายได้ เช่น กิจกรรมการตลาดผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ เช่น

1. การใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อมูลทางการท่องเที่ยวโดยการสร้างเว็บไซต์ ที่ให้ข้อมูลทั้งภาพและเสียง นอกเหนือจากข้อมูลในรูปของตัวอักษรที่ต้องมีอยู่แล้ว เห็นได้จากเว็บไซต์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศ ซึ่งในบางกรณีได้มีการเชื่อมโยงเข้าสู่เว็บไซต์ของผู้ประกอบการอื่น ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติม รวมทั้งจองและซื้อสินค้าได้โดยตรงจากเว็บไซต์นั้น เช่น เว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของสมาคมโรงแรมไทยซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถทำการจองโรงแรมผ่านทางเว็บไซต์ของสมาคมได้ เป็นต้น

2. การทำโฆษณาในรูปของป้ายโฆษณา (Banner) ผ่านเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยม และได้รับความเชื่อถือ โดยเฉพาะเว็บไซต์ที่เป็น search engine ที่ผู้ใช้ทั่วไปใช้สำหรับหาข้อมูลในเรื่องต่างๆ เช่น www.yahoo.com เป็นต้น ซึ่งเมื่อผู้ค้นหาข้อมูลคลิกที่ป้ายโฆษณานั้นก็จะสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เว็บไซต์ของผู้ขาย/ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้ทันทีนอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้เกิดการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก (Words of Mouth) ได้อย่างรวดเร็วกว่าเดิม เนื่องจาก การส่งผ่าน ข้อมูลสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและในวงกว้างกว่าเดิม เช่น การส่งข้อมูลผ่าน e-mail การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในระบบ ICQ หรือ Chat เป็นต้น

5.4.4 ตลาดการท่องเที่ยวแบบการขายตรง (Direct Marketing) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดโดยมีต้นทุนมากเท่ากับการทำการตลาดแบบดั้งเดิมซึ่งสามารถเห็นได้จากเว็บไซต์ของผู้ประกอบการ โรงแรมขนาดเล็กที่ไม่ได้เป็นโรงแรมที่อยู่ในเครือข่ายของต่างประเทศและมีเจ้าของเป็นคนของท้องถิ่น

5.4.5 การพัฒนาบทบาทของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงบริษัทนำเที่ยวต่างๆ อาทิเช่น

1. จากการเป็นเพียงผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มาจากผู้ผลิตแต่ละประเภท เช่น สายการบินสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เป็นสมาชิกบริษัทที่ให้บริการระบบ GDS และเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวทุกประเภท

2. ปรับบทบาทจากการเป็นเพียงผู้ขายมาเป็นผู้แนะนำทางการท่องเที่ยว และเป็นผู้ช่วยในการวางแผนการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวและให้บริการการขายเมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อซึ่งเป็นบทบาทหลักที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม การตลาดในอนาคตมิได้ขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแต่เพียงอย่างเดียวยังมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลและช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น ๆ ที่ยังคงเป็นที่นิยมและไว้วางใจในการรับบริการจากนักท่องเที่ยวอีก ดังตัวอย่างเช่น

5.4.6 ปัจจัยการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

ปัจจัยการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตสามารถพิจารณาได้จากปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการท่องเที่ยวนั้น ได้แก่

(ก) **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** เศรษฐกิจทั่วโลกโดยเฉลี่ยมีการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ทำให้หลายประเทศมีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเศรษฐกิจที่เป็นเสือแห่งเอเชียจะมีการเติบโตสูงกว่าอัตราเฉลี่ย การเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก ในขณะเดียวกันเสือเศรษฐกิจรายใหม่ อันได้แก่ จีน อินเดีย บราซิล รัสเซีย เป็นต้น ซึ่งประเทศเหล่านี้กำลังมีอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมากและเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจโลกมากขึ้นพร้อม ๆ กับการเดินทางออกท่องเที่ยว มนุษย์มีรายได้สูงขึ้นย่อมแสวงหาความสุขในการเดินทางไกลขึ้นและถี่ขึ้น

(ข) **ปัจจัยด้านการพัฒนาเทคโนโลยี หรือการปฏิบัติทางเทคโนโลยี** ได้แก่

1. **วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร** ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวนับตั้งแต่แหล่งท่องเที่ยว ค่าบริการอาหาร ที่พัก การเดินทางการจัดนำเที่ยวตามความเจริญของโลกาภิวัตน์ ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำให้มีการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ประสานกับระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ กลายเป็นท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การซื้อบริการต่าง ๆ สามารถตัดสินใจได้เอง ซึ่งในช่วงแรก จะมีปัญหาเรื่องการรับจองการโอนเงินจากระบบธนาคารระบบบัตรเครดิตและการถือโกง การเลิกกิจการนี้ เป็นต้น แต่ต่อมามีการสร้างระบบป้องกันทำให้มีความเชื่อว่า หลังปี ค.ศ. 2000 ซึ่งมีผู้ประกอบการผ่านพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์กว่า 1 ล้านคนในยุโรปจะกระจายไปทั่วโลกและมีอัตราเติบโตปีละ 100 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อกัน หลายปี

2. บทบาทของการพัฒนาธุรกิจเครือข่ายการจองจากคอมพิวเตอร์ศูนย์กลาง (Computer Reservation System) ซึ่งสามารถจองที่พักอาหารตั๋วเครื่องบิน ฯลฯ ได้ในโอกาสเดียวกัน จะขยายตัวและแยกตัวจากสายการบินมาเป็นเครือข่ายกลางและมีอิสระมากขึ้น และเข้ามาแทนที่งานของบริษัทตัวแทนท่องเที่ยว ทำให้ต้องลดบทบาทลง และการมีตลาด E-Commerce ซึ่งพัฒนาเป็น E-Tourism ทำให้ประชาชนสามารถจองพาหนะที่พักและอาหารได้เองและพัฒนาเป็น E-Ticketing ช่วยให้ผู้โดยสารไม่เสียเวลาในการไปปรับตัวก่อนเดินทาง

(ค) ปัจจัยด้านการเมือง การขจัดสิ่งกีดขวางต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคของการเดินทาง นานาชาติ อันได้แก่ การทำให้โลกรั้วพรมแดนการเข้าร่วมเครือข่ายขององค์การระหว่างประเทศ การเข้ารับการค้าเสรีและเสรีบริการ ทำให้เงื่อนไขการตอรองน้อยลงและมีผลบังคับบางประการ ที่จะทำให้ทุกประเทศเปิดกว้างในการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันการลดหย่อนกฎระเบียบในการขนส่งนานาชาติ โดยเฉพาะการขนส่งทางอากาศและทางรถไฟระหว่างประเทศในยุโรป เป็นต้น แบบอันดีที่ภูมิภาคอื่น ๆ กำลังดำเนินการ ประเทศมีระบบการปกครองต่างกัน มีการปรับระบบเข้าหากันหรือแบ่งพื้นที่ไว้สำหรับการท่องเที่ยวนานาชาติเป็นเขตพิเศษ ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศที่เคยเป็นปัญหาในการเข้าเมือง มีการผ่อนผัน รวมทั้งการอนุโลมให้ประชาชนเดินทางออกได้จากองค์การนานาชาติหรือระบบ โลกาภิวัตน์ต่าง ๆ ทำให้เกิดนโยบายโลกไร้พรมแดนและเสรีทางการค้าซึ่งนอกจากการไปท่องเที่ยวแล้วยังเปิด โอกาสการเข้าไปทำงานหรือดำเนินธุรกิจในประเทศหนึ่งพร้อมทั้งได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ หรือบางครั้งบางประเทศได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษ

(ง) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ การที่ประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้นทำให้เกิดตลาดผู้สูงอายุ ซึ่งนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญของการแพทย์ การตลาดและงานบริการ สำหรับผู้สูงอายุบางกลุ่มจำเป็นต้องปรับตามความนิยมในทศวรรษก่อน ๆ เช่น กลุ่มอายุ 65 - 74 ในปี ค.ศ. 2010 ยังนิยมสินค้าและบริการที่ได้รับความนิยมช่วงปี 1980-1990 ทำนองเดียวกันการเกิดเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกลุ่มหนุ่มสาวยุคปี 60 และ 70 ยังคงบริโภค สินค้าที่เคยนิยมในยุคของตน การตลาดท่องเที่ยวผู้สูงอายุขยายไปทางประเทศที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าเช่น จากญี่ปุ่น ได้หวัน นิยมเดินทางมาประเทศไทยและมาเลเซีย เพราะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของตน กลุ่มผู้สูงอายุ มีอิทธิพลให้เกิดการลงทุน การฝึกอบรม และการว่าจ้างแรงงานเฉพาะแก่คนในท้องถิ่นเกิดธุรกิจที่พักระยะยาว (long stay) การกำหนดอายุประชากรในการจ้างแรงงานก่อให้เกิดการเดินทาง โยกย้ายในขณะเดียวกันขีดความสามารถ

ที่จะจ้างคนหนุ่มสาว ในท้องถิ่นที่ห่างไกลสามารถรับกันได้กับการจ้างคนต่างถิ่นหรือต่างชาติที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว

(จ) ปัจจัยจากอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ทำให้โลกไร้พรมแดน จากพลังของระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศและพลังจากการเปิดตลาดระหว่างประเทศ รวมถึง การปฏิรูปในการลดอำนาจภายในของแต่ละรัฐ และการลดแรงต่อต้านต่างชาติในแต่ละประเทศ ทำให้ทุกประเทศหันเหความสนใจ ให้ความร่วมมือในการเข้าสู่ตลาดเสรี ขอมรับสภาพที่จะ เปลี่ยนแปลงและออกกฎหมายยกเลิกการกีดกันทางการค้า การลงทุนและแรงงาน จากต่างประเทศ การมีองค์การสากลนานาชาติระหว่างประเทศเข้ามากำหนดกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของนานาประเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ขององค์การนานาชาติ การกำหนดจรรยาบรรณเพื่อคุ้มครองอนุรักษ์ธรรมชาติ โบราณสถาน วัฒนธรรม สิทธิของสตรี และเด็ก การคุ้มครอง ผู้บริโภค การป้องกันก่อการร้ายข้ามชาติ การโจรกรรมข้ามชาติ การฉ้อโกงทางอินเทอร์เน็ต ทรัพย์สินทางปัญญา

(ฉ) ปัจจัยด้านท้องถิ่นนิยม คนในท้องถิ่นเริ่มรู้สึกเดือดร้อนจากการถูกคุกคามจากภายนอก โดยแสดงออกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความขัดแย้งของชนในท้องถิ่นกับการพัฒนาของโลกสมัยใหม่เพื่อรักษาไว้ซึ่งรูปแบบในสังคมเดิม ในขณะที่คนส่วนใหญ่ ไม่สามารถปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงแต่มีคนบางกลุ่มไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงบางอย่างอันเกิดจากการพัฒนาและพยายามอนุรักษ์ไว้ให้คงไว้ในสังคมนั้น มีผลต่อการเรียกร้องเพื่อมีส่วนร่วม ในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติพันธุ์ของเจ้าของถิ่นฐานหรือชน ที่เป็นเจ้าบ้าน การรักษาไว้ซึ่ง โครงสร้างของชุมชนในศาสนาและลัทธิเจ้าถิ่น โครงสร้างความเป็นสังคมเดิมของเจ้าของพื้นที่เมื่อเกิดความรู้สึกว่าชนกลุ่มเดิมถูกคุกคาม และถูกแย่งลัทธิต่างๆ จากกระแสภายนอกการเรียกร้องอาจจะเปลี่ยนเป็นการต่อต้าน ในขณะที่เด็วกันผู้มาเยือนอาจจะมีส่วนทั้งสนับสนุนให้คงไว้ในรูปแบบเดิมและพยายามให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางส่วนปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมาจากความสมดุลของทุกฝ่าย

(ช) ปัจจัยสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมต่อสังคม การปลูกจิตสำนึกให้แก่สาธารณชนทำให้มีการออกกฎระเบียบในการควบคุม และกำหนดวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ เพื่อปรับสภาพให้เหมาะสมกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและองค์กรเอกชน ทำให้ต่างระดมกำลังในการปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการรักษาไว้ซึ่งสภาพเดิมเท่าที่เป็นไปได้ การเสนอรายงานของสาธารณชนให้ทราบถึงการเกิดปัญหาหลักๆ ต่อโลกเพื่อหยุดยั้งความเสียหายจากการคุกคามของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและประชาชนในท้องถิ่น ถูกกระทำขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อม ๆ กับการส่งเสริมการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกในระยะยาว

(ข) ปัจจัยด้านวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของมนุษย์ การพัฒนาทำให้สภาพชนบทเปลี่ยนแปลงเป็นชานเมืองส่งผลให้มีความคับคั่ง ทั้งภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาทำให้ผู้คนมีเวลาพักผ่อนประจำวันน้อยลง จึงแสวงหาที่พักผ่อนแห่งใหม่ๆ เมื่อมีเวลา ปัญหาความเครียดเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงที่พักชั่วคราวเพื่อรักษาเยียวทางจิตใจ และนับวันจะมีความต้องการมากขึ้น

(ค) ปัจจัยด้านการตลาด รัฐบาลเกือบทุกประเทศทั่วโลกมองเห็นความสำคัญในการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวของตน โดยส่งเสริมให้องค์การท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมกันทำตลาดโดยแบ่งตลาดออกตามความหลากหลาย รัฐบาลหลายประเทศสนับสนุนแม้กระทั่งยินยอมที่จะลดภาษี หรือร่วมกันลดราคาเพื่อให้การจัดการเดินทางแบบเหมาจ่าย (package) ปรึบลดลงเพื่อแข่งขันกับการลดค่าเงินของประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยว เช่น สิงคโปร์ ฮองกง ซึ่งพยายามลดราคาทัวร์เหมาจ่าย ไปตามการลดค่าเงินบาทและเงินรูเปีย มาตรการตลาดในเชิงรุกได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่พร้อมๆ กับการออกข่าวทำลายคู่แข่งพร้อมๆ กับการหาอาวุธใหม่มาเป็นเงื่อนไข เช่น เรื่อง การทำลายสิ่งแวดล้อม การทำลายพันธุ์สัตว์บางชนิด การรังแกสัตว์ การละเมิดสิทธิมนุษยชนการค้าเด็กและสตรี เป็นต้น ในอนาคตมีการตั้งเงื่อนไขมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อกีดกันทางการท่องเที่ยว

(ง) ปัจจัยด้านความปลอดภัย จากบทเรียนที่เกิดขึ้นมากมายในช่วงปี ค.ศ. 1960-1980 ทำให้หลายประเทศให้ความสนใจในการรักษาความปลอดภัยและให้ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นสากลในการเคารพกฎเกณฑ์นานาชาติ ในการป้องกันและแก้ปัญหาเมื่อนักท่องเที่ยวถูกคุกคาม และทำร้ายมาตรการความปลอดภัยครอบคลุมไปถึงการก่ออาชญากรรม การจี้เครื่องบิน การลักพาและความปลอดภัย ฯลฯ

บทที่ 6

วิเคราะห์ผลกระทบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

การศึกษาครั้งนี้จะทำการรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ จากเอกสารและบุคคลต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ ทำให้ทราบถึงบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบการพัฒนาเศรษฐกิจได้ดังนี้

เศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย ปี 2550 มีการขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงเล็กน้อย การเกษตร การอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ แม้ว่าจะมีการขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงตลอดปี จากผลกระทบราคาน้ำมันที่สูงขึ้น รวมถึงการแข็งค่าของเงินบาท ตลอดจนการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค การลงทุนของภาคเอกชน ชะลอตัวลง

6.1 ผลกระทบต่อการพัฒนาภาคต่างๆ

6.1.1. ภาคการเกษตร จังหวัดเชียงรายมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ลำไย ลิ้นจี่ กระเทียม ถั่วเหลือง และหอมแดง โดยรวมแล้วผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากสภาพอากาศและปริมาณ น้ำฝนที่เอื้ออำนวย ราคาปีก่อนงูใจให้เกษตรกรขยายการผลิต และมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชชนิดอื่นแทนบางส่วน เช่น ขางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่วนราคาสินค้าเกษตรอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะราคาข้าวเปลือกเจ้าและข้าวเปลือกเหนียวที่ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนตามความต้องการเพื่อการส่งออกและประเทศคู่แข่งกัน ประสบปัญหาผลผลิตไม่เพียงพอ

6.1.2. ภาคบริการ ด้านการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงรายโดยรวมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทยมีการขยายตัวเนื่องจากเปลี่ยนจากการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศหรือจังหวัด โดยเฉพาะในช่วงปลายปีที่ภาวะอากาศหนาวเย็น ประกอบกับ อปท.จัดกิจกรรมส่งเสริม

การท่องเที่ยว เช่น เทศกาลเชียงรายดอกไม้งาม ครั้งที่ 4 และเทศกาลชมดอกทิวลิป สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหดตัวลดลง

6.1.3. ด้านการใช้จ่ายภาคเอกชน ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง โดยเฉพาะการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนตามการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังของประชาชน และภาวะเศรษฐกิจโดยรวมชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการปรับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นหลายรายการ ยอดจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ รถยนต์ และปริมาณการใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนปรับตัวลดลง แม้ว่าช่วงปลายปีผู้ประกอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายก็ตาม ส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาวะราคาน้ำมัน ค่าไฟฟ้าพื้นฐานที่ปรับตัวสูงขึ้น

6.1.4. ด้านการลงทุนภาคเอกชน มีการขยายตัวที่ชะลอตัวลงจากปีก่อน เนื่องจากจำนวนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตั้งใหม่ และเงินทุนจดทะเบียนชะลอตัวลง เนื่องจากต้นทุนการผลิตสินค้าปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะราคาน้ำมัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการชะลอการลงทุน แต่จำนวนโครงการ - เงินลงทุนจดทะเบียนโรงงาน และจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร (โรงสีข้าว ไซโลเก็บสินค้าเกษตร) ส่วนการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่เขตเทศบาลหดตัวลดลง

6.1.5. ฐานะการคลัง ปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากรายได้ที่จัดเก็บในช่วงปีงบประมาณ 2550 เพิ่มขึ้น ประกอบกับภาครัฐมีการเร่งการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยเฉพาะการเบิกจ่ายในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์กรปกครองท้องถิ่น และเงินกันไว้เบิกเหลือในปี (งบลงทุน)

ด้านการจัดเก็บรายได้ ปีงบประมาณ 2550 จัดเก็บรายได้ 1,772.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.6 โดยจัดเก็บรายได้สูงกว่าประมาณการร้อยละ 14.2 อันเป็นผลจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ ขณะที่ธรรมาภิบาลพื้นที่และส่วนราชการอื่น จัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.2 และ 0.1 ตามลำดับ ส่วนสรรพสามิตพื้นที่และด่านศุลกากรจัดเก็บรายได้ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.3 และ 17.6 ตามลำดับ

ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ ส่วนราชการมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ 11,725.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 514.5 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 โดยสามารถเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งหมดได้ถึงร้อยละ 95.3 และงบลงทุนได้ถึงร้อยละ 80.1 สูงกว่าที่รัฐบาลกำหนดไว้

6.1.6. การค้าชายแดน ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อันเป็นผลจากการขยายตัวทั้งการส่งออกและนำเข้า โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของการส่งออกไปจีน (ตอนใต้) และการนำเข้าจากจากพม่า และลาว ตามลำดับ ขณะที่การนำเข้าจากจีน (ตอนใต้) และการส่งออกไปลาวหดตัวลง

การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านของจังหวัดเชียงราย ปี 2550 มีมูลค่าการค้ารวม 12,513.19 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1,287.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.47 มูลค่าการนำเข้า 2,507.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 223.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.80 เป็นการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ (ไม้ซุงสัก), สินค้าเกษตร (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์), ถ่านหินลิกไนต์, ของ

ใต้มือถือ ตามลำดับ มูลค่าการส่งออก 10,005.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1,063.57 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.89 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นของการส่งออกสินค้าสินค้าเกษตร (ยางพารา), อุปกรณ์ไฟฟ้า, สินค้าอุปโภค-บริโภค, น้ำมันปาล์ม, สิ่งทอ, เหล็กและผลิตภัณฑ์, สินค้าเชื้อเพลิง, ปูนซีเมนต์, อาหารและเครื่องดื่ม ตามลำดับ มูลค่าการค้า เกินดุล 7,498.13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 839.68 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.61

6.1.7. ราคาสินค้า คำนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.6 โดยเป็นการสูงขึ้นของดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 8.8 ตามจากการสูงขึ้นของราคาข้าวสารเหนียวร้อยละ 33.8 ไข่สดร้อยละ 21.6 ผักสดและผลไม้ร้อยละ 29.5 เป็นสำคัญ ขณะที่ดัชนีราคาหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 1.1 จากการสูงขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ 3.3 ส่งผลให้มีการปรับอัตราค่าโดยสารสาธารณะสูงขึ้น รวมทั้งสินค้าต่าง ๆ มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และจากการปรับภาษีสรรพสามิตบุหรี่และสุราเป็นสำคัญ

6.1.8. การจ้างงาน ผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรจังหวัดเชียงราย ไตรมาส 3/2550 มีกำลังแรงงาน 752,820 คน เป็นผู้มีงานทำ 739,568 คน ผู้ว่างงาน 13,251 คน หรือคิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 1.8

6.1.9. การเงิน ยอดคงค้างเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงราย ณ สิ้นเดือนกันยายน 2550 281,742 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.02 ส่วนใหญ่เป็นเงินฝากของส่วนราชการ ด้านเงินให้สินเชื่อ มียอดคงค้าง 198,434 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 7.27 ตามความต้องการของสินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรมตามฤดูกาล สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 70.4 สูงขึ้นจากร้อยละ 68.9 ช่วงเดียวกันของปีก่อน

6.2 แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย ปี 2551

แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย ปี 2551 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าจะได้รับผลกระทบด้านลบจากปัจจัยเสี่ยงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นและมีความผันผวน เงินดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงจากผลกระทบของปัญหา sup - prime แต่ผลจากปัจจัยบวกของสภาพการเมืองภายในประเทศ ที่ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของประชาชนและภาคธุรกิจต่อภาวะเศรษฐกิจที่จะปรับตัวมีแนวโน้มดีขึ้น รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการ

ทั้งนี้จะเป็นการขยายตัวจากภาคเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ได้แก่ ภาคการเกษตร เนื่องจากการเพิ่มปริมาณผลผลิต ตามระดับราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ และสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทดแทนที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ภาคการบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยว แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มชะลอลง แต่การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหมวด โรงแรมและ

กัตตราคาร มีแนวโน้มสูงขึ้น ภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง จะได้รับผลจากการขยายการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีก่อน สำหรับภาคการค้าชายแดนระหว่างจังหวัดเชียงรายกับสหภาพพม่า สปป.ลาว และจีนตอนใต้ จะยังคงขยายตัวจากปีก่อนอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลของการได้รับประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน และเส้นทาง R 3 A ซึ่งคาดว่าจะสามารถเปิดใช้งานได้อย่างเป็นทางการในกลางปี 2551 ที่จะส่งผลให้มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 - 12 หรือมีมูลค่าการค้าประมาณ 13,390 - 14,000 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกประมาณ 10,700 - 11,000 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 - 10) มูลค่าการนำเข้าประมาณ 2,630 - 2,700 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5 - 8)

6.2.1 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย

จากการให้ข้อมูลของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น รายได้ การแข่งขันทางธุรกิจ และกลยุทธ์การพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

(ก) ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของชุมชน/ท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น ผลเนื่องมาจากชาวบ้านในชุมชนประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว เช่น ขายสินค้าของที่ระลึก
2. รายได้ พบว่า ชุมชนท้องถิ่นมีรายได้ดีขึ้น เพราะมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม
3. การแข่งขันทางธุรกิจ พบว่า มีการแข่งขันทางธุรกิจสูง เนื่องจากมีเจ้าของกิจการเพิ่มมากขึ้น และมีกิจการเปิดใหม่จำนวนมาก
4. กลยุทธ์การพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 - 4.1 อยากให้ทางรัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มากขึ้น
 - 4.2 ปรับราคาสินค้าให้มีความเหมาะสม
 - 4.3 อยากให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
 - 4.4 ช่วยกันรณรงค์ให้เที่ยวภายในประเทศไทยมากขึ้น
 - 4.5 ลดค่าที่พักโรงแรมในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

(ข) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านการตลาดท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า

1. ชุมชนควรมีอิทธิพลที่คึกกับนักท่องเที่ยว
2. ชุมชนควรร่วมรักษาและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

3. ส่งเสริมและอบรมให้ชุมชนมีความรู้เรื่องการท่องเที่ยว

(ค) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศไทย เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานของรัฐ กลุ่มนักธุรกิจต่างๆ มีบทบาทในการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น โดยต้องเริ่มจากหน่วยงานท้องถิ่นจนถึงระดับสูง

(ง) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงราย

1. แหล่งท่องเที่ยวใหญ่ ๆ และน่าสนใจในจังหวัดมีน้อยและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวไม่ดีเท่าที่ควร

2. ควรแก้ปัญหาเกี่ยวกับราคาสินค้าและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายให้มากกว่านี้

3. สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งไม่ค่อยมีสิ่งอำนวยความสะดวก

4. สถานที่ท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

5. ตลาดอุตสาหกรรมเป็นตลาดที่กว้าง จึงมีบริษัททัวร์ที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นจำนวนมาก

6. ประชาชนและเจ้าของกิจการบางแห่งยังไม่เข้าใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรให้ทางภาครัฐเข้ามามีบทบาทสนับสนุนการท่องเที่ยวมากขึ้น

แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าจังหวัดเชียงรายเป็นเมืองสงบ อากาศดี มีต้นไม้ป่าไม้เยอะ มีการอนุรักษ์วัฒนธรรม และวิถีชีวิต นอกจากนี้เพราะเชียงรายมีธรรมชาติที่สวยงาม และมีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นโบราณสถาน เช่น วัดต่างๆ

จากการสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น

2. การท่องเที่ยวทำให้องค์กรเอกชน บริษัท ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าประเภทหัตถกรรมเพิ่มขึ้น เช่น การทอผ้า

4. การท่องเที่ยวทำให้ต้องการแรงงานที่มีความรู้ และมีฝีมือเพิ่ม มากขึ้น

5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขันและขัดแย้งในกลุ่มผู้ประกอบการประเภทเดียวกัน

บทที่ 7

สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 785 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 11,678.369 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,298,981 ไร่ เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยจากสถิตินักท่องเที่ยวของปี 2548 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 853,959 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 74,706 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 911,665 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 261,898 คน (ศูนย์บริหารจัดการท่องเที่ยว, 2550) ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีศักยภาพและความพร้อมสูงทั้งในเชิงตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมขนส่งทรัพยากรท่องเที่ยว และระดับความเจริญเป็นตัวเมืองที่หมายถึง การมีสาธารณูปโภคในระดับมาตรฐานของประเทศ โดยตำแหน่งที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและภูมิศาสตร์การเมือง เชียงรายเป็นจังหวัดหน้าด่านที่มีเขตติดต่อกับพม่า ลาว และจีน ได้ เป็นประตูสู่ลุ่มแม่น้ำโขง สามารถเป็นจุดพักแรมระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่จะเดินทางต่อไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นจุดพักแรมจุดแรกของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ก่อนที่จะเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมแหล่งอื่นๆ ในประเทศไทย ทรัพยากรท่องเที่ยวมีทั้งแหล่งธรรมชาติที่มีชื่อเสียง โบราณสถาน กลุ่มชนเผ่า และอากาศที่เย็นสบายกว่าจังหวัดอื่นๆ ในประเทศ ตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับชายแดน ขาดเสียดิน และเรื่องตื้นตื้นผจญภัยก็เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญประการหนึ่ง

สำหรับภาวะเศรษฐกิจการเงินภายในจังหวัดเชียงรายนั้น พบว่า ในปี 2549 ที่ผ่านมามียอดเงินฝากที่หมุนเวียนอยู่ในระบบประมาณ 30,000 ล้านบาท และในปี 2550 นี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 32,000 ล้านบาท ส่วนเงินกู้ปลายปี 2549 มีจำนวน 20,990 ล้านบาท และในปี 2550 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 22,281 ล้านบาท มีอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 7-8% ถือว่ามีเพิ่มขึ้นมากเป็นอันดับสองของภาคเหนือรองจาก จังหวัดเชียงใหม่ สาเหตุที่มีปริมาณเงินฝากและเงินกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวของการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะการก่อสร้างโรงแรม รวมทั้งจังหวัดเชียงราย มีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวมากขึ้น ไม่ว่าจะภาวะเศรษฐกิจจะเป็นเช่นใดก็ตาม นอกจากนี้เมื่อถนนอาร์สามเอเชื่อมจีนตอนใต้-สปป.ลาว-อ.เชียงของ แล้วเสร็จในเร็วๆ นี้ ธุรกิจด้านโลจิสติกส์ การค้าชายแดนและการท่องเที่ยวก็จะเติบโตมากขึ้นในอนาคตในส่วนเศรษฐกิจของ

จังหวัดเชียงรายในปี 2550 ยังมีโอกาสเติบโตคาดว่าน่าจะเติบโตได้ประมาณ 8-10% ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของการท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวภาคเหนือได้รับอานิสงจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ ทำให้นักท่องเที่ยวหันมาเที่ยวภาคเหนือมากขึ้น และเศรษฐกิจเชียงรายที่เติบโตสืบเนื่องมาจากการค้าขายกับประเทศจีนที่เดินทางมาทางเรืออัสสัมชัญน้ำโขง แต่เดิมการเดินทางค้าขายทางเรือค้าขายได้ไม่เกิน 4 เดือน เพราะน้ำจะแห้งเรือไม่สามารถขนสินค้ามาได้ แต่หลังจากมีการสร้างเขื่อน ทำให้การค้าขายกับจีนสามารถทำได้ตลอดทั้งปี และจังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบ long stay ทำให้ได้ลูกค้าซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น (ที่มา : <http://www.manager.co.th/SMEs/ViewNews.aspx>. 2550)

จากข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัดเชียงราย เดือนมกราคม – ตุลาคม 2550 พบว่า ภาวะการค้าทั่วไป ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง เนื่องจากผู้บริโภคระมัดระวังการใช้จ่าย ประกอบกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้มปรับราคาเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สินค้าอุปโภคบริโภคหลายรายการปรับราคาเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าผลผลิตการเกษตรหลายรายการที่ทะยอยออกสู่ตลาดจะมีราคาสูงกว่าปีก่อนก็ตาม สำหรับภาวะการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากนักท่องเที่ยวไทยระมัดระวังการใช้จ่าย ถึงแม้ว่าจะมีสภาพอากาศที่หนาวเย็นตั้งแต่เดือนตุลาคม อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 3 มีการเดินทางเข้ามาจัดสัมมนาของภาครัฐและเอกชน ซึ่งช่วยกระตุ้นภาคบริการได้พอสมควร

และจากการสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น
2. การท่องเที่ยวทำให้องค์กรเอกชน บริษัท ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าประเภทหัตถกรรมเพิ่มขึ้น เช่น การทอผ้า
4. การท่องเที่ยวทำให้ต้องการแรงงานที่มีความรู้ และมีฝีมือเพิ่ม มากขึ้น
5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขันและขัดแย้งในกลุ่มผู้ประกอบการประเภทเดียวกัน

7.2 ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายควรมีการจัดอบรม การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงปรึกษาหารือเกี่ยวกับข้อปัญหาที่เกิดขึ้นหรือผลกระทบที่ได้รับจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). มาตรฐานการท่องเที่ยว. <http://www.tat.or.th/>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ เขต 2. (2549). คู่มือท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย. เชียงราย : ศูนย์บริหารจัดการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย.
- จังหวัดเชียงราย. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย. <http://lib.payap.ac.th/ntic/Lanna-strat>
- เขาวี โรจนแสง. (2546) การพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพศาล เขียงศุกพานนท์. (2547). การศึกษาหาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2545). โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องศักยภาพของไทยต่อการดำเนินการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว. ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุรพล ดิษยะกมล. “เงินสะพัดเชียงราย 3.2 หมื่นล. แบงก์เข้มธุรกรรมช่วงเลือกตั้ง.” ประชาชาติธุรกิจ. วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 31 ฉบับที่ 3949 (3149)
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย. (2550). ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย ปี 2550. เชียงราย : สำนักงานฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์และการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม

คุณนาขวัญ เลขนอก	พนักงานต้อนรับส่วนหน้า โรงแรมโกลเด้นไพน์ รีสอร์ท แอนด์สปา เชียงราย
คุณณัฐกานต์ ราชสมบัติ	พนักงาน ร้านถุงทอง ตรงกันข้ามห้างสรรพสินค้าเอคิสัน จังหวัดเชียงราย
คุณถิลาวัดี	พนักงานต้อนรับ บ้านวรรณารีสอร์ท
คุณชัยยศ สิริมา	ผู้จัดการ อิงน้ำรีสอร์ท แม่สาย
คุณวิรัตน์ ชัยสมบัติ	พนักงานขับรถ ร้านถุงเงินทราวาล
คุณนาถอนงค์ วงศ์วัฒน์	ผู้จัดการ ร้านนาโน
คุณสุธีรพร พิภูล	ผู้จัดการ บริษัท V.R. รถเช่า
คุณอัจฉรา กิติมา	พนักงานบริษัทชาติทัวร์
คุณวิษณุ จันทร์แก่น	พนักงานต้อนรับ พวรรณารีสอร์ท
คุณปิยนุช ธรรมสอน	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงแรมสตาร์อิน
คุณนิภา แสนบุญมา	ผู้จัดการ แสนบุญมารีสอร์ท
คุณกัญญารัตน์ แก้วรากมูข	พนักงาน บริษัทฟ้าหลวงทัวร์
คุณนิพล บุญมาธรรม	ผู้จัดการ ครีวส์วีรธรรม
คุณภักพล	ผู้จัดการ โรงแรมภูแล
คุณพิภพ วงศ์สุข	เจ้าของกิจการ เนรัณชราช รีสอร์ท
คุณรัฐกาล	บริษัท รัฐกาลรถเช่า
คุณยุทธนา จันทร์ฟองงาม	898/4 ถนนพหลโยธิน ตรงกันข้ามสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย
ผู้จัดการร้านอาหารคิออเรนจ์ (The Orange)	
ผู้จัดการร้านอาหารชมเดือน	
ผู้จัดการ นิเว เอ แอนด์ บี อพาร์ทเมนท์ เซอร์วิส	

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

เรื่อง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน

2. ท่านคิดว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อเรื่องอะไรบ้าง

2.1 ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของชุมชน/ท้องถิ่น

.....
.....

2.2 รายได้

.....
.....

2.3 การแข่งขันทางธุรกิจ

.....
.....

2.4 กลยุทธ์การพัฒนาลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ท่านมีแนวทางหรือกลยุทธ์อย่างไรบ้าง

.....
.....

3. ท่านคิดว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมอย่างไรในการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรม

ด้านการตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัด

.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าหน่วยงานใดบ้างที่ควรมีบทบาทในการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

.....

.....

5. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการพัฒนาตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัด

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้อย่างไร	มี	ไม่มี
6.1 การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น		
6.2 การท่องเที่ยวทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น		
6.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าประเภทหัตถกรรมเพิ่มขึ้น เช่น การทอผ้า		
6.4 การท่องเที่ยวทำให้ต้องการแรงงานที่มีความรู้ และมีฝีมือเพิ่มมากขึ้น		
6.5 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแข่งขันและขัดแย้งในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประเภทเดียวกัน		

7. แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล

เรือเอกเกษักร ชิดชนกสิทธิ์ วัฒนศิริธร

วัน เดือน ปี เกิด

24 เมษายน 2497

ที่อยู่ปัจจุบัน

210 หมู่ 5 แขวงและเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 083 - 202 - 6666, 02 - 919 - 5533

โทรสาร 02 - 919 - 4381 - 2 (อัตโนมัติ)

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพาญาไท

ปริญญาตรีเกศาสตรจาก มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซ็ท

เมืองบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปริญญาโทเกสซอุตสาหกรรมและบริหาร

จากมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซ็ท เมืองบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปริญญาโทรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการ

เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงราย

อบรมหลักสูตรความมั่นคงภายใน กอ.รมน.

อบรมหลักสูตรนักจัดการวิทยุโทรทัศน์ รุ่น 9 กรมประชาสัมพันธ์

อบรมหลักสูตรนายทหารข่าวกรอง สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด

อบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ระดับความรู้ชั้นสูง

ประสบการณ์การทำงาน

กรรมการผู้จัดการ บริษัท ตลาดสดเกรียงรัชชัย จำกัด

ผู้ถือหุ้น บริษัทสหการ โอสด จำกัด

ผู้ถือหุ้น บริษัท ไวกุล จำกัด

กรรมการและผู้ถือหุ้น บริษัทมนตรีวัฒนศิริ จำกัด

ผู้เชี่ยวชาญประจำตัววุฒิสมาชิกจังหวัดเชียงราย